

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2024-01-03

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.gu.se/jmg

Misstänkta mörderskor i svensk press

– En kvalitativ studie om hur media gestaltar de
misstänkta kvinnorna i Tove-fallet

Författare: Jennifer Bergström, Joseph Karlendal och Sandra Vogel

Handledare: Monica Löfgren Nilsson

Kursansvarig: Elena Johansson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: Suspected female murderers in the Swedish press

Authors: Jennifer Bergström, Joseph Karlendal and Sandra Vogel

Level: Bachelor thesis in Journalism

Term: HT 2023

Supervisor: Monica Löfgren Nilsson

There is an ideal picture of how women should be, and female offenders deviate from these conceptions linked to normative femininity (Lander, 2003). Women who commit murder are therefore considered unusual and often attract extensive media-coverage. Previous research in the field shows that the media's portrayal of criminal women has been based on a stereotypical picture of women.

This study is based on a Swedish case where a young woman disappeared in Vetlanda in October 2022. Later, two young women who were acquaintances of the victim were arrested for the murder. The aim of this study is to examine the media's reporting about the case from a gender perspective. The study's research questions are:

- How are the perpetrator's character-traits described by the media?
- How are the suspected perpetrators' motives for the crime described?
- How is the perpetrator's background described by the media?
- How is the perpetrator's relationship to the victim described?
- Are there differences in how Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten and Aftonbladet report on the perpetrators from a gender perspective?
- Is there any difference in the portrayal of the suspected perpetrators over time?

This study was executed by using a qualitative method called Ethnographic Content Analysis, made by David Altheide. This study's results are based on three different newspapers. The newspapers used in the study were Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten and Aftonbladet. We divided the descriptions of the perpetrators based on five different themes: character-traits, relationships, motive, background and expert-opinions.

The conclusion of the analysis in this study is that women are described in a stereotypical manner, and the descriptions of women closely align with normative femininity.

Keywords: *Journalism, Gender, Crime, Ethnographic Content Analysis, Case Study*

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning	3
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.1.1 Tove-fallet	5
1.1.2 Kvinnor som mördar	6
1.1.4 Sammanfattning bakgrund	7
2. Teori	8
2.1 Kön, genus och jämställdhet i journalistiken	8
2.2 Gestaltningsteorin	8
2.3 Genusvetenskap	9
2.4 Normativ femininitet	10
2.5 Chivalry-teorin & The evil woman-teorin	10
3. Tidigare forskning	12
3.1 En studie i medier och brott	12
3.2 Media & Crime	12
3.3 The female offender - Porträttering av kriminella kvinnor i svensk media	13
3.4 Evil Monster and Poor Thing - Mad, Sad & Bad perspektiv	13
3.5 Familiar felons - Svensk medias rapportering av kriminella kvinnor	14
3.6 Sammanfattning av tidigare forskning	14
4. Syfte och frågeställningar	16
4.1 Syfte	16
4.2 Frågeställningar	16
5. Metod	17
5.1 Metodval	17
5.2 Ethnographic content analysis	18
5.3 Teman	19
5.4 Material, genomförande och bearbetning	20
5.4.1 Avgränsning av material	21
5.5 Metoddiskussion	23
5.5.1 Reliabilitet och validitet	23
5.5.2 Etiska överväganden	24
6. Resultat och analys	26
6.1 Inledning	26

6.2 Karaktärsdrag	26
6.2.1 Unga och ostraffade	29
6.2.2 Slutsats	29
6.3 Motiv	30
6.3.1 Slutsats	32
6.4 Bakgrund	33
6.4.2 Kvinnornas gemensamma bakgrund	34
6.4.3 Slutsats	34
6.5 Relation	35
6.5.1 Slutsats	36
6.6 Expertutlåtande	36
6.6.1 Kvinnor som misstänkta gärningspersoner	37
6.6.2 Motiv	37
6.6.3 Slutsats	38
6.7 Skillnad mellan tidningarna	38
6.7.1 Slutsats	39
6.8 Slutanalys	40
7. Slutdiskussion	43
8. Förslag till vidare forskning	47
9. Referenslista	48
9.1 Artiklar	50

1. Inledning

Om det har begåtts ett mord är det en nyhet. Om det är en kvinna som har mördat är det en ännu större nyhet. Om en man begår ett mord är det hemskt för att någon blivit dödad, men om en kvinna begår ett mord är det hemskt för att hon har dödat. (Kordon & Wetterqvist, 2012.)

Det är allmänt känt att män generellt begår fler och grövre brott än kvinnor, och den "kvinnliga förövaren" är statistiskt sett en relativt ovanlig förekomst. Kvinnor som mördar blir därför en avvikelser i ett samhälle som starkt präglas av stereotypa bilder av maskulinitet och femininitet. Dessa strukturella könsstereotyper och normer har även sedan länge präglat porträtteringen av kvinnor i media (Lander, 2003). Tua Sandman (2021) visar i sin studie om svensk medias rapportering av kriminella kvinnor att det rapporteras mindre om kvinnor som ägnar sig åt kriminella aktiviteter, som exempelvis våldsbrott, i jämförelse med män.

Syftet med denna studie är att utifrån ett genusperspektiv undersöka medias rapportering gällande det uppmärksammade Tove-fallet i Vetlanda. Två kvinnor i 20-årsåldern stod hösten 2022 och våren 2023 åtalade för att ha bragt 21-åriga Tove om livet. Medias rapportering om rättsfallet var omfattande med ett ständigt flöde om de misstänkta kvinnornas privatliv. Genom ECA-metoden, som är en kvalitativ forskningsmetod, ämnar vi att undersöka hur de brottsmisstänkta kvinnorna beskrivs i Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet.

Vi anser att det är essentiellt att genomföra studien då den forskning som finns kring hur media porträtterar kvinnliga mördare är tunn. Även om studien är en intensiv fallstudie kring ett enskilt fall kompletterar studien forskningsområdet eftersom frågeställningarna grundar sig i tidigare forskning om mer generella antaganden kring medias rapportering om kvinnliga gärningspersoner.

Media rapporterar flitigt om kvinnliga brottsoffer medan rapporteringen om kvinnliga gärningspersoner är mer ojämn då fenomenet är ovanligt. Medievetaren Madeleine Kleberg (2006) menar att mediegenerer generellt är relativt utforskade utifrån ett genusperspektiv, men att just genus i brottsjournalistiken är dåligt undersökt. Vi strävar således efter att genom denna studie öka insikten om hur svensk media rapporterar om brottsmisstänkta kvinnor.

1.1 Bakgrund

Vi har valt att använda oss av fingerade namn i utförandet av undersökningen. Vi har valt att kalla "18-åringen" för Moa och "20-åringen" för Julia i denna studie.

1.1.1 Tove-fallet

Den 16 oktober 2022 försvinner 21-åriga Tove spårlöst efter en utekväll i Vetlanda. Efter två veckors sökinsatser hittas hon avliden i en skogsdunge utanför staden. Två unga, tidigare ostraffade, kvinnor blir samtidigt misstänkta för mordet. Kvinnorna som häktas, 20-åriga Julia och 18-åriga Moa, är bekanta till Tove.

Kvällen då Tove försvann ska hon och de misstänkta kvinnorna varit ute på nattklubben Nöjet i Vetlanda. Enligt vittnesuppgifter från personer som befann sig på krogen har en konflikt uppstått mellan Tove och de misstänkta kvinnorna. Tove har sedan följt med Julia och Moa till Julias lägenhet där de skulle reda ut konflikten, efter vilket Tove sedan försvunnit (Pettersson, 2022).

Efter en längre tid i häktet börjar Julia och Moa så småningom berätta för polisen vad som hände i lägenheten. Julia erkänner att hon puttat Tove efter ytterligare en konflikt i lägenheten, som resulterar i att Julia trycker händerna kring Toves hals. Moa skall, enligt Julia, ha hållit fast Toves händer medan Julia ströp Tove. Moa hävdar i sin tur att hon inte alls höll fast Tove utan att hon i stället sov under tiden för mordet. Ingen av kvinnorna hävdar dock att de med uppsåt har mördat Tove, men de erkänner att båda hjälpt till att flytta Toves kropp för att sedan bränna den i ett skogsparti.

Julia och Moas versioner av händelsen och motiv skiljer sig åt i polisförhör samt i uttalanden från respektives advokater. Moa hävdar att Julia varit pådrivande under hela händelseförloppet och att hon känt sig tvingad till att hjälpa Julia med att flytta Toves kropp. Moa påstår även att hon ska ha varit rädd för att säga ifrån till Julia. Samtidigt hävdar Julia att Moa försöker skylla ifrån sig på Julia för att rädda sitt eget skinn. I tingsrätten döms båda kvinnorna till livstids fängelse för mordet på Tove samt till grovt gravfridsbrott.

Båda kvinnorna överklagar domen till hovrätten och i juni 2023 hålls förhandlingarna på nytt. Fallet blir en lång rättsprocess och får stor medial uppmärksamhet, vilket bidrar till att många i Sverige engageras. Den 12 oktober 2023 släpps Moa på fri fot i väntan på hovrättens dom och när domen kommer frias Moa för mordet på Tove. Moa döms endast för grovt gravfridsbrott och får fängelse i ett år och sex månader. Julia faller däremot både för mordet på Tove samt för grovt gravfridsbrott och döms av hovrätten till 16 års fängelse (Bornemann & Nordevik, 2023a).

1.1.2 Kvinnor som mördar

Kvinnor som mördar är ett relativt utforskat område och det är sällan förekommande att kvinnor döms för mord. Enligt Brottsförebyggande rådet (2023) var endast 16 av de 214 som dömdes för mord förra året kvinnor. Enligt Trädgårdh m.fl. (2016) är det vanligast att kvinnor använder dödligt våld inom en parrelation. I 73 procent av fallen har den kvinnliga gärningspersonen ett förhållande med offret. I 26 procent av fallen var offret en bekant och i 12 procent av fallen var offret en annan familjemedlem.

Det vanligaste tillvägagångssättet är genom övergrepp med ett skärande eller stickande föremål, följt av våld med trubbigt föremål samt genom kvävning. I rättsfall där en kvinna är förövaren är hemmet den överlägset vanligaste brottsplatsen där 98 procent av fallen som studerades skedde.

Det faktum att det är unga kvinnor som döms till livstids fängelse är ovanligt. De misstänkta kvinnorna i Tove-fallet blev de första kvinnorna under 21 år att dömas till ett livslångt fängelsestraff, även om de senare fick ändrat straff. I mars 2023 fanns det 194 personer som

satt fängslade på livstid i Sverige, varav endast elva var kvinnor. Samtliga elva livstidsdömda kvinnor är dömda för mord alternativt medhjälp, försök eller anstiftan till mord (Bornemann & Nordevik, 2023b).

1.1.3 Utomvetenskaplig relevans

Vi anser det vara av relevans för samhället att undersöka, diskutera och belysa mediernas gestaltning av kriminella kvinnor utifrån ett genusperspektiv, och i vilken mån de reproducerar de genuskonstruktioner som finns. Kvinnor i nyhetsinnehåll blir ofta osynliggjorda och marginaliserade genom stereotypa skildringar, där media är en viktig samhällsaktör som har en avgörande roll i skapandet av samhälleliga normer och värderingar. Att undersöka hur misstänkta kvinnor gestaltas av media är av relevans då det är en underrepresenterad grupp där den tidigare forskningen är förhållandevis tunn. Eftersom våld och kriminalitet har legitimerats som en maskulin handling är det intressant att undersöka hur kvinnor som misstänks eller begår grova våldsbrott porträtteras.

Genom att undersöka hur genus gestaltas i medierna i deras porträttering av kriminella kvinnor bidrar vi genom denna studie till en ökad insyn för ämnet och belyser de skadliga och begränsande framställningarna som blir en konsekvens av detta. Vi anser det vara av vikt att undersöka detta då det belyser den inskränkning som stereotypa skildringar av genus bidrar till, inte bara för misstänkta kriminella kvinnor men även för samhället i stort. Det går att argumentera för att dessa konstruktioner är skadliga i det arbete som finns för ett jämställt samhälle och genom att studera medierna kan vi genom denna studie belysa dessa mönster och förhoppningsvis främja jämställdhet i det journalistiska nyhetsutbudet.

1.1.4 Sammanfattning bakgrund

Sammanfattningsvis handlar rättsfallet om 21-åriga Tove som försvann i oktober 2022 och sedan hittats mördad. Misstankarna riktades tidigt mot hennes tidigare väninnor. Mediepådraget blir omfattande och det rapporteras flitigt om misstänkta kvinnornas privatliv och relation till brottsoffret. Våren 2023 blir kvinnorna dömda till livstids fängelse i tingsrätten, men överklagar till hovrätten. Eftersom fallet är så pass unikt i svensk kriminalhistoria anser vi att det lämpade sig bra för vår studie och dess syfte. Kvinnor som mördar är en relativt ovanlig företeelse, där gärningen oftast begås inom en relation, med skärande eller stickande våld i hemmet. Tidningarna som studien ämnar undersöka är lokaltidningen Vetlanda-Posten, regional-och dagstidningen Göteborgs-Posten samt den rikstäckande kvällstidningen Aftonbladet. Att undersöka hur misstänkta kriminella kvinnor gestaltas i tidningarna är essentiellt då syftet med vår studie är att bidra med en ökad insyn för hur svensk media reproducerar eller bryter mot de framställningar som finns om genus. Förhoppningen är att belysa ämnet och möjligtvis bidra till ett mer jämställt nyhetsutbud.

2. Teori

Som teoretisk utgångspunkt för denna studie har vi valt att använda oss av teorier om kön och genus i journalistik, genusvetenskap och gestaltningsteorin. Som komplement till denna teori bygger denna studie även på teorierna normativ femininitet samt chivalry- och the evil woman-teorin.

2.1 Kön, genus och jämställdhet i journalistiken

I boken "Handbok i journalistikforskning" redogör Monika Djerf-Pierre och Maria Edström (2023) för hur forskningsfältet för kön och genus i journalistiken grovt sett kan delas in i två inriktningar. Den ena kallas för den jämställdhetsinriktade journalistikforskningen och fokuserar på jämställdheten mellan könen. Denna inriktning är nära anknuten till universella mänskliga rättigheter och demokratiska mål om lika villkor, skyldigheter och möjligheter för kvinnor och män i alla delar av samhället.

Den andra inriktningen beskrivs som genusforskning om journalistik. Denna inriktning har ofta ett inomvetenskapligt syfte samt är mer kvalitativ när det gäller metodval och ämnar förstå hur genus och kön görs genom olika konkreta handlingar i olika sociala kontexter. Ett viktigt begrepp inom genusforskning om journalistikens profession och produkt är intersektionalitet. Begreppets funktion är att belysa hur olika maktordningar kopplade till kön, ålder, etnicitet, klass och funktionalitet korsar och överlappar varandra. Detta begrepp är något som påverkar den journalistik som produceras samt hur den tolkas av publiken.

Forskningen visar att när det kommer till genus i det journalistiska innehållet är osynliggörande och marginalisering två begrepp som ofta används för att beskriva hur kvinnor skildras i medias nyhetsinnehåll. I forskningen redogörs det för hur osynliggörandet inte bara handlar om att kvinnor är underrepresenterade i nyhetsinnehållet utan att kvinnors livserfarenheter, villkor och röster marginaliseras. Enligt Djerf-Pierre och Edström är stereotypifiering ett genomgående tema i forskningen om hur kön kommer till uttryck i journalistiken där olika journalistiska genrer bidrar på olika sätt för att förstärka traditionella konstruktioner om könsuppfattningar. Detta kan till exempel handla om ämnen och roller som blir stereotypiskt skildrade i det journalistiska utbudet, ett fenomen som går att relatera till gestaltningsteorin.

2.2 Gestaltningsteorin

Stereotypiskt skildrande av kön i journalistiken går att koppla ihop med gestaltningsteorin. Enligt Adam Shehata (2019) är det viktigt att belysa gestaltningsteorin, eller framing-teorin som den också heter, för att förstå mediernas roll i att förmedla, skapa och upprätthålla bilder av vår omvärld. Gestaltningsteorin behandlar kunskaper kring hur människor förstår sin omvärld. Teorin grundas i hur en viss sakfråga i media framställs eller uppfattas av människor. Studier har utförts kring hur förekomsten av olika gestaltningar i nyhetsjournalistiken har uppkommit och utgångspunkten är att journalistiska gestaltningar är

svåra att undvika. De är orsakade av medvetna och omedvetna val i journalisternas och redaktionernas arbete. Gestaltningar av journalister/journalistiska val ses därför ofta som rutinartade. Det handlar mer om journalistens infallsvinkel, vilka källor som finns med samt fakta men inte minst vilka värdeladdade ord som används. Ibland blir det krockar då avsändarens inramningar inte matchar mottagarens vilket leder till att mottagaren inte alltid påverkas av avsändarens inramningar.

2.3 Genusvetenskap

“The fact of being male or female, especially when considered with reference to social and cultural differences, rather than differences in biology; members of a particular gender as a group.” (Oxford Advanced Learner's Dictionary, u.å.)

Eriksson och Gottzén (2020a) beskriver hur begreppet genusroll först introducerades av John Money med kollegor för att förklara psykosexuell utveckling hos intersexuella. Begreppet var dels hämtat från Parsons teori om könsroller, dels från lingvistikens gender som beskriver indelningen av substantiv och pronomens inverkan på artiklar, adjektiv och verb.

Money menade att genusrollen, till skillnad från ett inneboende ”psykologiskt kön”, även inkluderade ”beteende, tal, begäran och intressen” och är därför något man lär sig efter födseln och inte nödvändigtvis ett biologiskt arv. Genus beskriver i första hand maskulinitet och femininitet utifrån en psykologisk och kulturell kontext. Genom att internalisera personliga pronomen, könsspecifika förväntningar osv. på människor från födseln etableras det ”könade beteende som en individ uppvisar i samhället” (Eriksson & Gottzén, 2020b), dvs. att en individ blir given en genusroll. Fenomenet går även under namnet feministisk teoribildning (Ambjörnsson, 2004).

Inom feministisk forskning problematiseras även de mer statiska maskulina och feminina rollerna och föreställningarna då ”naturgivna” könsskillnader inte nödvändigtvis behöver vara statiska i sig. Sociologen Ann Oakley menar på att om en manlig individ kan ”omfamna en feminin genusidentitet” så finns det inget syfte med att dela upp samhället i manliga och kvinnliga uppgifter (Eriksson & Gottzén, 2020c, s.24), särskilt inte efter att teknologin förminskat biologins betydelse.

Historikern Yvonne Hirdman menar att samhällets dikotomi samt hierarkisering mellan könen gestaltas i form av olika typer av genuskontrakt där normer, föreställningar och handlingar definierar vad som är manligt och kvinnligt. Dessa dynamiska kontrakt kan i relation till olika miljöer gestaltas i olika former men står i relation till samhällets mer omfattande genuskontrakt, vilket Hirdman kallar för ett genussystem (Eriksson & Gottzén, 2020a).

Sociologerna West och Zimmerman utvecklar begreppet ytterligare och menar på att genus är någonting vi tillsammans ”åstadkommer i interaktion”, alltså hur individer relaterar till föränderliga könsnormen i stället för hur sociala strukturer och uppfostran formar begreppet i sig (Eriksson & Gottzén, 2020a).

Historikern Jill Matthews menar på att genus snarare är ett verb än ett attribut och skall förstås som en praktik som tenderar att etableras som struktur om praktiserandet är upprepande. Genusordning är enligt Matthews historiskt skapade mönster av maktrelationer mellan könen samt definitionen av feminint och maskulint. På en mer lokal nivå används i stället begreppet genusregim som är en del av samhällets bredare genusordning (Eriksson & Gottzén, 2020a).

2.4 Normativ femininitet

Ingrid Lander (2003) förklarar normativ femininitet som traditionellt bundna egenskaper och förväntan på det kvinnliga idealet, där bilden av kvinnan är historiskt konstruerad. Utifrån samhällets genuskonstruktioner finns särskilda beteenden och egenskaper som legitimeras för antingen kvinnor eller män. Exempelvis förväntas kvinnor vara moderliga, förhålla sig till skönhetsideal, samt ha god moral. Offerskap är även det något som anses som ett "typiskt kvinnligt" karaktärsdrag då egenskaperna för dessa faller inom den normativa femininiteten.

Kroppen och de fysiska funktionerna har blivit en huvudsaklig anledning till att legitimera skillnaderna på vad som är manligt och kvinnligt. Skillnaderna grundar sig i de olika könen kroppar och vad dessa är utformade för att "göra". De beteenden som inte faller inom ramen för den normativa femininiteten ses som avvikelser, detta kan till exempel vara våldshandlingar. Andra egenskaper som bryter mot den normativa femininiteten är rationalitet, aggressivitet samt handlingskraft. I relation till den normativa femininiteten förväntas kvinnan inte begå brott, då det brottsliga beteendet inte stämmer överens med de egenskaper som är normativt feminina.

Fanny Ambjörnsson (2004) tar upp hur normer skapas och upprätthålls genom utpekandet av avvikelser. Egenskaper som tillhör en normativ femininitet är det som anses vara attraktivt hos en kvinna och de kvinnor som inte befinner sig inom ramen för till exempel måttfullhet, kontroll, inlevelseförmåga och tolerans anses avvika för mycket från normen. Detta bygger Lander (2003) vidare på och menar att den normativa femininiteten på så sätt kan ses som en kontrollant för de som inte håller sig till de samhällskonstruerade ramarna, och blir ett verktyg för att reproducera de strukturella genuskonstruktioner som finns i samhället. Förhåller man sig inte till den normativa femininiteten blir det således tydligt när man avviker, och risken finns att man kan stämplas som något annat och inte identifieras som en "riktig kvinna".

2.5 Chivalry-teorin & The evil woman-teorin

Chivalry- och the evil woman-teorin behandlas av Grabe m.fl. (2006) i en artikel som beskriver en strukturell särbehandling av individer som begår kriminella handlingar. Teorin bygger på hur tidigare forskning visat att typ av brott och beteende är en avgörande faktor för hur kvinnor och män behandlas olika i rättssystemet.

Chivalry handlar om att kvinnor som betar sig normativt feminint, genom en strukturell särbehandling, får mildare konsekvenser för sina kriminella handlingar än vad män får i rättssystemet. Så länge kvinnan faller inom ramarna för den "ideala kvinnan" utefter rådande samhällsnormer får kvinnor en fördelaktig och skonsammare behandling än män. Detta är, enligt Grabe, ett mönster som även går att se inom journalistiken och medias behandling av kriminella kvinnor och män. Om kvinnan däremot inte infinner sig inom den normativa feminiteten, blir bemötandet samt behandlingen av kvinnan det motsatta.

Den andra delen av teorin, the evil woman, förklarar hur kvinnor som avviker från deras "normativa" roller anses som hårda och elaka, och på så sätt straffas hårdare än män gör. Detta fenomen går att påträffa både inom rättssystemet och i nyhetsmedia. I nyhetsartiklar som skriver om kvinnor som begått grova våldsbrott (icke normativ feminitet) är det möjligt att urskilja en hårdare journalistisk ton i beskrivningen av kvinnan, samt gärningen som begåtts. Förhoppningen är att teorin ska kunna användas för att granska huruvida kvinnors porträttering i media skiljer sig åt beroende på hur mycket kvinnorna avviker från den normativa feminiteten.

3. Tidigare forskning

3.1 En studie i medier och brott

I medievetaren Ester Pollacks (2001) studie om medier och brott förklarar hon att kvinnor och män har porträtterats olika i medier under en längre tid. Pollack tar upp att medierna visar det som är avvikande och annorlunda. Därav kan brottslighet ses som något annorlunda ifall medier och journalister väljer att rapportera om detta.

Pollack tar upp hur kvinnor beskrivs i media och menar på att de flesta av kvinnorna beskrivs som offer. Då media rapporterade om ungdomsbrottslighet var kvinnorna i bakgrunden trots att de ibland var förövarna. Kvinnorna som begår brott beskrivs i stället som avvikande eller utnyttjade. Pollack beskriver i ett exempel hur två berusade kvinnor som kört bil resulterat i att händelsen fick rubriken "chockade Rönnigebor" i media. I ett senare skede publicerades en nyhetsartikel med rubriken "Starkt ökat antal kvinnliga fyllerister" i stället för att visa på att det var ett brott som kvinnorna begått. (Pollack, 2001)

Pollack menar att tidningar bara rapporterar om manliga förövare eftersom det är en mansdominerad värld. I en sådan värld ses kvinnor oftast som offer för våldsbrott och sällan som förövare. Hon tar upp att det under 90-talet är flest män på fängelser samt att det är flest män som både begår brott och blir straffade för brotten. Under den här tiden började kvinnor få mer plats i tidningarna när det gäller kriminaljournalistiken. De skildrades i ett reportage om hur kvinnor har det i fängelser, då det fanns en ökning av kvinnor som begick brott under den här tiden. Skillnaden fanns dock kvar mellan hur män och kvinnor porträtterades av media, ett exempel på en sådan porträttering är hur bakgrunden till brottet förklaras.

Skildringen gäller 18-åringen. Hon har 'varit en skötsam flicka' och arbetat som städerska men så lockades hon i 'knarkkretsar'. Lockelsen var en knarkande pojkvän lierad med narkotikaliga. Städjobbets lön räckte inte till för de nya behov hon fick med sitt nya umgänge och hennes lösning blev rån. (Pollack, 2001b.)

3.2 Media & Crime

Kriminologiprofessorn Yvonne Jewkes (2015) undersöker hur media gestaltar kvinnliga gärningspersoner utifrån ett psykoanalytiskt och feministiskt perspektiv. Huvuddelen av kapitlet fokuserar på rapporteringen av kvinnor som våldtar och/eller mördar. Författaren tar upp hur kvinnor beskrivs som manipulerande, som dåliga mödrar, manliga eller barnsliga och menar på att media försöker förstå bakgrund och orsak till att just kvinnor väljer att mörda eller våldta. Eftersom män begår grova våldsbrott i större utsträckning än kvinnor finns möjligheten att kvinnor aldrig kommer att tolereras agera så pass långt utanför ett "accepterat" feminint beteende. Jewkes menar att denna typ av brott får ett högre nyhetsvärde på grund av brottens ovanlighet.

Vidare förklarar Jewkes hur yttre attribut, som sexuell attraktion, vikt, kläder och kroppsform, ofta kan påverka hur kvinnor döms både av media och i domstol. Kvinnor kan utmålas som mytologiska monster för att ge ytterligare ”bevis” för handlingens ondska och ger en motsatsbild till myterna om den goda modern, särskilt i de fall som berör våld mot barn. Eftersom kvinnor enligt de sociala normerna tenderar vara omtänksamma och omhändertagande så menar Jewkes att kvinnor som agerar utanför de sociala normerna utmålas som antingen sinnessjuka, som mindre kvinnliga eller som storvuxna barn.

Även om män generellt är mer våldsamma än kvinnor så ignoreras ofta kvinnors förmåga att vara våldsamma. Detta går hand i hand med uppfattningen om att kvinnor i egenskap som kvinnor inte är kapabla till att utöva dödligt våld. Även i de fall där kvinnor beskrivs som typiska kvinnor framställs de likväl som irrationella eller som offer för ett tidigare brott. Kvinnan kan exempelvis ha känt sig hotad av sin kärlekspartner och därför utövat någon form av självförsvar.

Jewkes beskriver även hur kvinnor som begår brott tillsammans med en partner (oftast en manlig medbrottsling) får rollen av media som den dominanta och manipulativa parten som leder männen till att begå brott de annars inte hade begått. Mannen, som generellt äger mer sadistiska egenskaper, skulle inte ha tappat sin självkontroll utan att den undergivna men samtidigt manipulerande kvinnan blivit ett verktyg för att frigöra mannens brutalitet.

3.3 The female offender - Porträttering av kriminella kvinnor i svensk media

Estrada m.fl. (2019) undersöker hur svensk nyhetsmedia har rapporterat om kriminella kvinnor i över hundra år, från 1905 till 2015. Den vetenskapliga artikeln undersöker flera aspekter, där bland annat skillnaden på hur media fokuserar på kvinnors brott och mäns brott studeras. Genom undersökningen går det att urskilja att kriminella kvinnor och män till stor del tar upp lika mycket plats i nyhetsmedias rapportering.

Den stora skillnaden går dock att finna i hur mycket nyhetsmedia tenderar att vilja förklara den brottsliga handlingen, där journalisterna ofta strävade efter att förklara motivet och bakomliggande orsaker om gärningspersonen var en kvinna. I uppskattningsvis en tredjedel av artiklarna som undersöktes så fanns en djupare förklaring till motivet bakom kvinnans brottsliga handling. I männens fall var detta dock avsevärt mindre, endast i en tiondel av artiklarna fanns det en förklaring till brottets motiv. I artikeln hänvisar Estrada m.fl. till perspektivet om “Mad, Bad and Chivalry”, som kommer att redogöras för senare under avsnittet om tidigare forskning.

3.4 Evil Monster and Poor Thing - Mad, Sad & Bad perspektiv

Berrington och Honkatutika (2002) studerar två grova våldsbrott med kvinnor som gärningspersoner och undersöker hur dessa kvinnor exponeras i nyheterna. Undersökningen utgår ifrån tre beskrivningar som ofta appliceras på kvinnliga gärningspersoner: “mad”, “bad” och/eller “sad”.

Artikeln behandlar det finska fallet om Sanna Sillanpää som sköt fyra män, varav tre avled, samt hur finsk nyhetsmedia under större delen av rättsprocessen porträtterade henne som "mad" (galen), och att hon på så sätt fick en skonsammare behandling av media. Kvinnor som i mediala sammanhang konstrueras som "mad" utifrån deras mentala tillstånd anses i och med denna konstruktion inte som fullt ansvariga för handlingen. Media beskriver det snarare som att det inte var kvinnans "riktiga jag" som utförde denna, utan att det mentala tillståndet som kvinnan befann sig i påverkade hennes handlingsförmåga.

Undersökningen gör sedan en jämförande analys med ett brittiskt fall som handlar om Rosemary West som tillsammans med sin make stod åtalad för mord på tio olika kvinnor. Hon porträtteras i en majoritet av brittisk media som ett monster/ond/"bad" och får en generellt hårdare exponering. Konstruktionen av kvinnan som "bad" görs i relation till deras avvikelser från vad samhället förväntar sig hur en kvinna ska bete sig/vara. Studien menar på att kvinnor som begår brott och klassas som "bad" ofta beskrivs som hårda, kalla och rationella i sina handlingar. Författarna skriver även att kriminella kvinnors handlingar ofta förstärks och beskrivs som grova och råa i mediala sammanhang.

Avslutningsvis finns även den mediala konstruktionen av kvinnan som "sad", där det mentala tillståndet är en konsekvens av fysisk och/eller psykisk utsatthet. Kvinnor som konstrueras som "sad" anses vara utsatta vilket sedan lett till mental ohälsa eller självförsvar och vidare lett till den brottsliga handlingen. Dessa kvinnor förhåller sig desto mer till hur kvinnor förväntas vara utifrån samhällets konstruktioner, där bland annat "offerskap" är en typiskt kvinnlig egenskap. Den vetenskapliga artikeln ger en utgångspunkt för hur kvinnliga gärningspersoner kan bli porträtterade i nyhetsmedia, och ger exempel på hur samt varför de antingen beskrivs som "mad", "sad" eller "bad".

3.5 Familjar felons - Svensk medias rapportering av kriminella kvinnor

Sandman (2021) undersöker vilka anledningar, karaktärsdrag samt narrativ som media har applicerat på kvinnliga kriminella i sin rapportering. Sandman kommer bland annat fram till att även om en hel del av de anledningar och karaktärsdrag som media applicerar på kvinnorna de rapporterar om passar in på den tidigare perspektivet om "mad", "sad" och "bad", så är detta inte fallet i alla artiklar. I flera fall räcker inte kategorierna "mad", "sad" och "bad" till eftersom beskrivningarna är otillräckliga för att beskriva gärningspersonen.

Undersökningen kommer huvudsakligen fram till att den största gemensamma faktorn som går att finna är att media ofta försöker bekanta sig/"familiarize" med brotten som kvinnan har gjort samt motivet bakom detta. Media vill förstå omständigheterna som lett till denna avvikelser. Som en anledning till detta menar Sandman att det just är så pass ovanligt med grovt kriminella kvinnor i det svenska samhället.

3.6 Sammanfattning av tidigare forskning

Av den tidigare forskningen kan vi bland annat se att kvinnor som begår brott anses vara antingen offer, ondskefulla eller generellt okvinnliga. Media tenderar även att försöka förstå

gärningspersonens motiv och bakgrund mer genomgående om denne är en kvinna jämfört med om personen är en man. Det finns även en tendens att försöka leta efter omständigheter som kan förklara denna avvikelse. En trolig förklaring till denna tendens är den lägre andelen av grova våldsbrott som begås av kvinnor jämfört med män, vilket gör fenomenet ovanligt och därför har ett högre nyhetsvärde.

4. Syfte och frågeställningar

4.1 Syfte

Syftet med denna studie är att utifrån ett genusperspektiv undersöka hur de brottsmisstänkta kvinnorna i "Tove-fallet" beskrivs i svenska tidningar. Genom vår studie strävar vi efter att öka insikten om hur svensk media rapporterar om brottsmisstänkta kvinnor. Vi valde följande frågeställningar eftersom de på ett övergripande sätt kan hjälpa studien att uppfylla syftet.

4.2 Frågeställningar

- Hur gestaltas de misstänkta kvinnornas karaktärsdrag av media i Tove-fallet?
- Hur gestaltas de misstänkta kvinnornas motiv till brottet?
- Hur gestaltas de misstänkta kvinnornas bakgrund av media i Tove-fallet?
- Hur gestaltas de misstänkta kvinnornas relation till offret?
- Finns det skillnader i hur Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet rapporterar om de misstänkta kvinnorna i Tove-fallet utifrån ett genusperspektiv?
- Finns det någon skillnad i porträtteringen av de misstänkta kvinnorna över tid?

5. Metod

I följande kapitel presenterar vi metoden Ethnographic Content Analysis. Dessutom kommer vi även att presentera det material studien bygger på samt argumentera för vårt val av metod och material. Avslutningsvis förs en djupare diskussion om reliabilitet och validitet samt etiska överväganden.

5.1 Metodval

Vi söker en djupare förståelse för hur de misstänkta kvinnorna i Tove-fallet gestaltas i svenska tidningar, som i vår studie representeras av Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten samt Aftonbladet, utifrån ett genusperspektiv. Vi bedömer därför att en kvalitativ innehållsanalys baserad på metoden Ethnographic Content Analysis bäst besvarar studiens syfte samt frågeställningar. Vi anser att en kvalitativ metod bäst uppnår syftet med studien då denna eftersträvar att upptäcka samt beskriva på vilket sätt något sker. Jämförelsevis har en kvantitativ metod som syfte att verifiera samt att visa på frekvensen av en viss förekomst, vilket inte framstår som en lika självklar metod med tanke på vår studies syfte (Altheide, 1987).

Fördelen med att använda sig av en kvalitativ metod är att det ger en mer omfattande kunskap och förståelse för det studerade fenomenet. Vi finner även en fördel med att använda oss av en innehållsanalys då denna även vid stora mängder texter är lämplig eftersom analysen möjliggör undersökningen av hur olika aktörer yttrar sig samt hur händelser gestaltas (Boreus & Kohl, 2018).

I en kvalitativ metod finns risken att man under forskningsprocessen tillför omedvetna subjektiva tolkningar, eftersom forskarna är mer delaktiga i forskningsmetoden. Det finns även en risk att man förbiser identifieringen av viktiga teman och kategorier. Dessa faktorer kan i sin tur leda till att resultatet inte representerar materialet och därför blir mindre tillförlitligt. För att minimera och motverka denna risk har vi valt att ha ett reflexivt tillvägagångssätt. Med att vara reflexiva menar vi att vi är medvetna om att nya infallsvinklar kan påverka vårt resultat. Vi är även medvetna om att våra egna antaganden, värderingar och tolkningar kan påverka interpretationen av materialet. Genom en öppen dialog och genom ett delat beslutsfattande har vi försökt minimera risken för ensidiga tolkningar och i stället främjat och försökt premiera en mer balanserad och nyanserad förståelse av indelningen av vårt material.

Vi är medvetna om att en kvalitativ forskningsmetod innebär att det inte finns någon statistisk generaliserbarhet. Detta eftersom den inte bygger på frekvensen av ett beteende, eller är baserad på ett större urval. Ämnet vi undersöker är begränsat till ett specifikt fall, så syftet är inte heller att kunna applicera detta på en större massa, utan att undersöka hur de olika aktörerna förhåller sig i detta specifika fall. Den teoretiska generaliserbarheten blir därför mer essentiell.

Studien kan bidra till en ökad insikt och förståelse för hur kvinnor som misstänks för grova brott porträtteras i media. Avslutningsvis så upplever vi att fördelarna med en kvalitativ forskningsmetod överväger fördelarna med en kvantitativ forskningsmetod, eftersom målet är att djupare analysera materialet i stället för att verifiera frekvensen av olika förekomster i det material vi har valt att undersöka.

5.2 Ethnographic content analysis

Etnografisk innehållsanalys (Ethnographic Content Analysis, eller ECA) används för att verifiera teoretiska samband och utmärker sig i metodens reflexiva och interaktiva insamling och analys av material. David L. Altheide (1987) beskriver i den vetenskapliga tidskriften *Qualitative Sociology* metoden som "systematic and analytic, but not rigid" och jämför metoden med den kvalitativa analysen vars syfte är att beskriva olika mönsters frekvens och plats i materialet.

När den kvantitativa innehållsanalysen används för att verifiera förbestämda hypotetiska relationer bygger i stället ECA-modellen på ett reflektivt och interaktivt insamlande och analyserande av material. Systematisk och analytisk bearbetning av innehåll kombineras med dynamiska kategorier som tillåter forskare att ändra definitionen på variabler, placera samma material i olika kategorier samt att lägga till ytterligare variabler efter hand.

Metoden bygger på principerna för kvalitativ innehållsanalys (Altheide, 2013) och möjliggör för forskare att ställa mer öppna och relevanta frågor till materialet för att studera mönster i texten där forskarens slutsatser kan skapa nya kategorier att analysera. Eftersom variablerna är dynamiska så blir forskaren själva instrumentet i studien, i stället för när forskaren exempelvis i den kvantitativa innehållsanalysen använder kodschemat som instrument.

Den etnografiska utgångspunkten, att undersöka människor och deras kultur i deras naturliga sammanhang, innebär i praktiken att forskaren grundligt undersöker kontexten och miljön som sitt undersökningsobjekt befinner sig. Det i sin tur möjliggör en grundlig undersökning av det material som är relevant för sin frågeställning.

Altheide (2013) delar upp det praktiska tillvägagångssättet för den etnografiska innehållsanalysen i tolv steg:

- (1) Formulering av forskningsfrågan, (2) inläsning av teori, (3) genomför en provanalys, (4) utforma ett utkast till frågeprotokoll, (5) genomför ett test av frågeprotokollet, (6) revidera frågeprotokollet, (7) gör ett urval av material att undersöka, (8) samla in materialet, (9) analysera materialet, (10) jämför och kategorisera materialet, (11) hitta och belys exempel från materialet, (12) utforma rapporten.

Eftersom metoden är reflektiv kan forskaren fritt röra sig mellan de olika stegen i metoden.

5.3 Teman

Vi fastställde vår forskningsfråga (steg 1 i ECA) samt läste in och presenterade teori och tidigare forskning (steg 2 i ECA). Nästa steg är att göra en provanalys (Steg 3 i ECA) för att se vilka teman som vi genom vårt frågeprotokoll ämnar studera.

Det är först essentiellt att redogöra för vad som faktiskt är en gestaltning av kvinnorna. I denna studie valde vi att utgå ifrån att en bra gestaltning ämnar fånga olika aspekter av personens identitet och personlighet för att skapa en levande bild av personen i mottagarens ögon, vi baserar detta på gestaltningsteorin och dess förklaring på vad en gestaltning är (Shehata 2019)

Vi sökte efter förekomsten av dessa gestaltningar i två artiklar per tidning för att undersöka vilka olika typer av gestaltningar som kan påträffas i vårt material. Valet av tema baserades även till en stor del på den tidigare forskningen i vår studie kring medias porträttering av brottsmisstänkta kvinnor. Vår förhoppning i valet gällande teman var att kunna fånga upp en sådan bred bild som möjligt av de misstänkta kvinnorna samtidigt som de specifikt svarar på våra frågeställningar.

Valet av att basera våra teman på den tidigare forskningen gjordes eftersom vi ansåg att det skulle minska risken för slumpmässiga fel samt att det bidrar till att studien får trovärdiga resultat och slutsatser. Att jämföra hur kvinnorna beskrivs av tidningarna är en stor del av våra frågeställningar, och valet av teman grundades således utifrån dessa. Efter vår provanalys delade vi upp beskrivningarna av de misstänkta kvinnorna utifrån fem teman: karaktärsdrag, bakgrund, motiv, relation samt expertutlåtanden.

Utifrån den tidigare forskningen, bland annat om hur media kategoriserar in kvinnliga kriminella i olika kategorier som onda, galna eller offer, så ansåg vi att karaktärsdrag var en essentiell del för att kunna undersöka hur misstänkta kriminella kvinnor porträtteras i media utifrån ett genusperspektiv. Olika karaktärsdrag som appliceras på dem kan exempelvis vara utåtagerande, snälla, empatiska eller ledsna.

När det gäller temat bakgrund så föll valet på artiklar som beskriver kvinnornas tidigare liv, som till exempel hur de var som barn eller hur deras uppväxt sett ut med familj och vänner. I den tidigare forskningen finns ett flertal exempel på hur media tenderar att ingående vilja redogöra för misstänkta kriminella kvinnors bakgrund och göra sig familjära med rättsfallet. Det var även med den tidigare forskningen i åtanke som vi valde att ha med relation som ett tema. Vi ansåg att det hade kunnat vara av intresse att undersöka medias beskrivning av relationen mellan de misstänkta kvinnorna och brottsoffret. Till exempel vilken typ av relation media beskriver att kvinnorna hade till Tove.

Valet av att ta med motiv som ett tema baseras bland annat på undersökningen av Estrada m.fl. (2019) som handlade om hur svenska tidningar oftare tog upp motiv när det gällde kvinnliga gärningspersoner. Vi ansåg därför att det var av intresse att ta med i vår undersökning. Tanken var att undersöka i vilken grad motivet beskrivs, men även hur det beskrivits.

Efter ett test av protokollet (steg 5 i ECA) som skulle dela in materialet i protokollets olika teman gjorde vi bedömningen att ytterligare ett tema behövdes läggas till, vilket blev expertutlåtande. Upptäckten av detta gjordes genom att vi under testet av protokollet insåg att det i flera artiklar fanns experter som generellt beskrev den stereotypiska kvinnliga gärningspersonen, vilket i sammanhanget kan tolkas som att man belyser de unika egenskaper samt de unika förhållandena som berör de misstänkta kvinnorna. Detta gjordes dock på ett sätt som inte direkt kunde falla under temat karaktärsdrag eller de tre andra. Ett exempel från en av artiklarna i Aftonbladet var när Jenny Yourstone, doktor i psykologi, uttalade sig på följande sätt:

“Att kvinnor mördar kvinnor är i sig ovanligt - här är det dessutom två kvinnor som misstänks ha agerat tillsammans, och de är betydligt yngre än vanligtvis” (Skogelin, 2023).

Detta utlåtande faller inte direkt in på något tema av gärningspersonerna, men säger ändå indirekt en hel del om beskrivningen av kvinnorna i de artiklar vi undersökt. Det sätter en ton för hur tidningarna beskriver de misstänkta kvinnorna och vi ansåg det essentiellt att ta med, vilket ledde till att vi lade till temat expertutlåtande. När expertutlåtande inkluderats var frågeprotokollet färdigt (steg 6 i ECA).

5.4 Material, genomförande och bearbetning

Valet att studera Tove-fallet bygger på att det är ett så pass unikt fall i Sveriges kriminalhistoria. Det faktum att det är kvinnor i en förhållandevis ung ålder som stod åtalade för ett grovt våldsbrott gjorde att fallet fick stor medial uppmärksamhet och rapporterades om under en längre tidsperiod. Det går därför att argumentera för att detta gör det intressant att följa och undersöka, då medias rapportering från det att Tove först försvann till att kvinnorna sedan satt i rättssalen är omfattande. Detta bidrar till att det går att få ut mycket information kring medias beskrivning av de misstänkta kvinnorna, vilket är en viktig del i vår studie.

Det material som använts för att genomföra analysen är 198 stycken artiklar från Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet mellan oktober 2022 och maj 2023 (Steg 7 i ECA). För att få tillgång till artiklarna har vi använt oss av Mediarkivet (även kallat Retriever Research). Vid slagningarna i mediarkivet valde vi att använda oss av sökorden ”Tove”, ”brott” eller ”försvunnen” i kombination med ”Vetlanda” för att avgränsa oss till det berörda området och ämnet. För att inkludera en större mängd data gjordes tre separata sökningar där den gemensamma faktorn var ”Vetlanda” i samtliga sökningar.

Eftersom vi endast undersöker innehållet i tidningarna Aftonbladet, Vetlanda-Posten och Göteborgs-Posten filtrerar vi bort andra källor. Då samtliga stickprov av artiklarna som publicerades i tidningsutgåvorna visade att innehållet i dessa utgåvor och innehållet i artiklarna som var publicerade på webben var identiskt eller nästintill identiskt valde vi att enbart analysera webbartiklar. De källor som inkluderades var Aftonbladet webb, Aftonbladet Plus, Vetlanda-Posten webb, Vetlanda-Posten Plus, Göteborgs-Posten samt Göteborgs-Posten Plus. Vi avgränsade oss efter den valda tidsperioden och utefter samtliga urvalskriterier identifierades 694 artiklar.

Eftersom Göteborgs-Posten inte separerar sina webbartiklar från sina pappersartiklar fick vi manuellt ta bort alla versioner av artiklarna som publicerats i tidningen. Vi sorterade manuellt bort artiklar som inte berörde ämnet, exempelvis artiklar skrivna av reportrar som heter Tove men som inte handlar om det berörda fallet.

Efter att ha exkluderat material utefter vår nya avgränsning identifierades 257 artiklar varav 118 från Vetlanda-Posten, 94 från Aftonbladet samt 45 från Göteborgs-Posten. Eftersom vi sökte efter ett visst material i artiklarna exkluderades ytterligare artiklar efterhand som inte svarade på våra forskningsfrågor. Antalet artiklar som inkluderades och samlades in som underlag för studien är sammanlagt 199 artiklar varav 94 från Vetlanda-Posten, 72 från Aftonbladet samt 32 från Göteborgs-Posten (steg 8 i ECA).

Vi har använt oss av Microsoft Excel där kolumnerna består av de fem olika teman som presenterats ovan (steg 9 i ECA). Det finns även kolumner för datum, tidningsrubrik och radnummer. Eftersom det finns olika beskrivningar som skiljer sig mellan de misstänkta kvinnorna var det relevant att separera varje tema i två kolumner, en för Julia och en för Moa. Däremot var det inte relevant att separera kolumnen för temat ”expertutlåtande” eftersom dessa förekomster berörde generella beskrivningar av kvinnor och därför kan appliceras på både Julia och Moa. Varje rad innehåller endast ett värde, dvs. en förekomst från en artikel, vilket innebär att varje artikel kan bestå av flera rader i Excel-dokumentet. Om en beskrivning gäller båda kvinnorna och/eller berör flera olika teman kan denna förekomst hamna i flera kolumner på samma rad.

Ytterligare en kolumn som det fördes protokoll över var vem som uttalade sig om diverse beskrivningar i artiklarna, då detta ansågs relevant för framtida analys av materialet. Genom öppen dialog, systematisk tolkning och analys av de olika artiklarna skapas trovärdighet för våra tolkningar och studien. I själva analysen av arbetet började vi gemensamt gå igenom Excel-dokumentet och separerade de olika temana utifrån vad vi tyckte var mest väsentligt för analysen, vi jämförde även de färdigställda listorna med varandra. Vi jämförde de mest utmärkande egenskaperna som tillskrivs de misstänkta kvinnorna för att lättare överblicka samt klargöra i studien hur de misstänkta kvinnorna gestaltas. (steg 10 i ECA). Vi analyserade resultatet och vi betonade citat från tidningarna (steg 11 i ECA) kombinerat med egna analyser, tankar och kopplingar till de teorier vi hittat för att sammanställa resultatet av vår undersökning (steg 12).

5.4.1 Avgränsning av material

Vi valde att genomföra avgränsningen av vårt material genom att hitta artiklar från de tre olika tidningarna som innehåller beskrivningar av de misstänkta kvinnorna. Vi valde bort artiklar som var ledare och debattartiklar och avgränsade vår undersökning till rena nyhetsartiklar. Det går att argumentera för att ledare och debattartiklar är en del av hur media valt att porträttera kvinnorna, men eftersom denna typ av innehåll kan anses involvera mer av skribentens eller tidningens egna agenda valde vi att endast använda oss av faktiska nyhetsartiklar.

Tidsperioden för våra artiklar är ett halvår från att den första artikeln om ämnet publicerats, dvs. 20 oktober 2022 till den 20 maj 2023, vilket är en månad efter att domen mot de misstänkta kvinnorna fastställts. Vi motiverade valet av tidsperiod genom att vi tidigare fått uppfattningen av att artiklarna som faller inom denna tidsperiod innehåller de mest detaljerade beskrivningarna av fallet och de misstänkta kvinnorna.

Det går att argumentera för att det hade varit intressant att förlänga tidsperioden eftersom rättsfallet fortfarande inte är avslutat. Eftersom våra egna möjligheter begränsas av kursens varaktighet ansåg vi dock att vår avgränsning var tillräcklig utifrån studiens syfte. Eftersom vi valt att använda oss av en specifik tidsperiod är mängden artiklar från diverse tidningar olika, något som dock inte anses vara avgörande för vår studie då vi ämnar att undersöka hur de porträtteras i diverse tidningars befintliga artiklar.

Valet att endast analysera webbartiklar från Göteborgs-Posten, Aftonbladet och Vetlanda-Posten föll på att artiklar som publicerats i tidningarna oftast tidigare har publicerats i liknande form på webben. Det blir även enklare för oss att ta del av materialet på webben eftersom det är mer lättillgängligt än att få tag i de fysiska tidningarna. Vi kunde även enkelt dela upp materialet och sortera ut de artiklar som var intressanta för oss på ett enklare sätt än vad det hade varit med fysiska tidningar.

Rent praktiskt är det lättare att ha allt material samlat på ett ställe och eftersom vi arkiverade samtliga artiklar digitalt underlättar det för oss att återgå till specifika artiklar samt att dela vårt material med vår handledare och examinator vid behov. Valet av att endast analysera webbartiklar sågs även som en fördel då det förenklar för andra forskare att göra samma undersökning av tidningarna, replikerbarheten blir på så sätt enklare.

Valet att använda oss av artiklar från Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet grundar sig i kriterierna att inkludera en lokaltidning, en dagstidning och en kvällstidning eftersom vi vill att tidningarna ska representera de främsta slagen av svenska tidningar.

Vetlanda-Posten är den lokaltidning som utgår från Vetlanda, i Jönköpings län, och som därför befinner sig närmast rent geografiskt till händelsen. Tidningen har en läsarskara på 55 215 personer per dag varav 41 215 läsare via webbformatet samt 14 000 som läser papperstidningen (Ocast, u.å). Tidningens grundare var Theodor Ström och det första provnumret av tidningen kom ut 1893. Idag ägs tidningen av Bonnier News Local som är Sveriges ledande mediekoncern som inriktar sig på lokaljournalistik (Vetlanda-Posten, 2020).

Göteborgs-Posten är en dags- och regionaltidning som utgår från Göteborg, i Västra Götalands län. Tidningen har en relativ geografisk närhet till Vetlanda men har en större läsekrets än Vetlanda-Posten. År 2022 hade Göteborgs-Posten en läsarskara på 664 000 per dag varav 409 000 läsare via webbformatet samt 255 000 som läser papperstidningen (Elmervik, 2022). Göteborgs-Posten eller "GP" som den även kallas grundades år 1813 som ett Bonnier projekt men lades ner för att sedan återkomma igen år 1850. Idag är Göteborgs-Posten en del av Stampen media och chefredaktör är Christofer Ahlqvist (Wedel, u.å.).

Aftonbladet är Sveriges största kvällstidning och utgår från Sveriges huvudstad Stockholm, i Stockholms län. Tidningen har ett större geografiskt avstånd till fallet och en större läsekrets med cirka fyra miljoner läsare per dag, på både webben och i papperstidningen (Samuelsson, 2021). Aftonbladet grundades av Lars Johan Hierta år 1830 och ägs idag av den norska mediekoncernen Schibsted samt av Landsorganisationen i Sverige, LO (Aftonbladet, u.å.).

Valet av tre olika typer av tidningar av olika magnitud ger oss en större överblick över landet och hur rapporteringen ser ut, och vi ansåg att dessa tidningar med deras olika kategorier passade bra till vår studie.

5.5 Metoddiskussion

5.5.1 Reliabilitet och validitet

Att föra en diskussion om studiens tillförlitlighet och giltighet är essentiellt oavsett val av metod. Reliabilitet handlar om frånvaro av slumpmässiga fel, medan validitet handlar om studiens relevans (Esaiasson m.fl., 2017). Det mest essentiella i vår kvalitativa forskningsmetod anser vi är tillförlitligheten i vår undersökning.

För att skapa en sådan hög reliabilitet som möjligt har vi lagt stor vikt vid att skapa en noggrann och konkret redovisning av tillvägagångssättet i metodavsnittet. Vi har gjort en grundlig genomgång av ECA och de olika stegen samt hur dessa tillämpas under vårt arbete. Detta är viktigt då reliabiliteten i en kvalitativ studie i stor del grundar sig i noggrannhet och transparens (Esaiasson m.fl., 2017). Till exempel uppfördes ett protokoll i samband med studiens empiriska datainsamling. Vi gjorde även en s.k. "provkodning" där vi gick igenom varandras insamling av material för att försäkra oss om att datainsamlingen genomfördes på ett lika och korrekt sätt och för att förhindra för mycket individuell subjektivitet. Denna systematik gav studien en god inre reliabilitet.

Vi anser även att den externa reliabiliteten, alltså replikerbarheten, är relativt hög då vi utformat våra teman på ett sätt som gör att de går att återanvända av andra forskare i liknande undersökningar. Flera av våra val är även baserade på den tidigare forskningen som finns inom området. Vi har varit konsekventa i vårt redogörande för hur de olika processerna har gått till, vilket gör det enklare att replikera studien. Eftersom det är webbartiklar som vi undersökt så finns dock alltid risken att innehållet redigeras, men i en undersökning där artiklarna har samma innehåll så är vi säkra på att resultaten blir detsamma.

I en kvalitativ forskningsmetod är vanligtvis den statistiska generaliserbarheten låg (Esaiasson m.fl., 2017), och den kan därför inte ge några statistiskt representativa resultat. I en kvalitativ studie är i stället den teoretiska generaliserbarheten essentiell. Även om det alltid är viktigt att prioritera så hög giltighet som möjligt. Den teoretiska generaliserbarheten är viktig då det kan bidra med att öka insikten inom det ämne som undersöks. Mönster som går att urskilja i vår studie kan bland annat jämföras med andra liknande undersökningar, och på så sätt öka förståelsen för ett forskningsområde.

Något som kan påverka validiteten negativt är vår förkunskap om ämnet i relation till vår vetenskapsteoretiska utgångspunkt. Egna uppfattningar och upplevelser om genus kan påverka vår syn på den information vi får ut, och detta kan göra att de svar som vi finner har en hög grad av subjektivitet. Resultatens relevans kan på så sätt ifrågasättas. Vad som däremot är en mildrande omständighet är vår medvetenhet om vår förförståelse, även om vi inte exakt kan vara medvetna om hur det påverkar vår tolkning av materialet. Att vi är tre personer som genomför undersökningen kan även det minska ensidighet och få olika perspektiv på de resultat vi funnit.

Intern validitet innebär att en studie ska ha trovärdiga slutsatser och att analyserna hänger ihop med det teoretiska ramverket (Esaiasson m.fl., 2017). Vi anser att den interna validiteten i denna studie är hög då samtliga analyser systematiskt är kopplade till en eller flera av de teorier vi tidigare redogjort för, och som på olika sätt förklarar de mönster vi funnit under undersökningens gång. Detta ger tillförlitlighet i våra analyser och slutsatser. Även begreppsvaliditeten, alltså frånvaron av systematiska fel, anser vi vara god i studien då operationaliseringen i form av våra teoretiska begrepp är riktiga och att vi genom urvalet och tillämpandet av dessa har skapat operationella indikatorer med vilka vi undersöker hur kvinnorna rapporterat om i nyhetsmedierna.

5.5.2 Etiska överväganden

Gällande studiens etiska överväganden så finns det två ställningstaganden som kan ställas mot varandra: forskningskravet och individskyddskravet. Forskningskravet handlar om betydelsen av forskning som samhället behöver för att kunna utvecklas gällande kunskap och metoder i att nå kunskap. Individskyddskravet innebär att individer har ett skydd mot otillbörlig insyn i till exempel deras livsförhållanden. Dessutom får individer inte heller utsättas för psykisk eller fysisk skada, kränkning eller förödmjukelse. Dessa två krav måste alltid vägas mot varandra. Eftersom vår studie är kvalitativ och undersöker tidningarnas artiklar kommer inte någon direktkontakt med individer att ske, och vi ansåg därför inte att till exempel informationskravet var essentiellt för undersökningen (Vetenskapsrådet, 2002).

Vad som är ytterst relevant i relation till vårt material är konfidentialitetskravet. Detta behandlar hur individer och material ska behandlas med sekretess och deras identiteter ska i största möjliga mån hållas hemliga. Vi har valt att använda fingerade namn i vår undersökning, detta grundar sig i risken att kvinnorna i vårt material och deras anhöriga kan finna det kränkande att offentliggöras på nytt i vår studie (Vetenskapsrådet, 2002). Vi anser inte heller att användandet av deras riktiga namn är av någon större vikt för undersökningen, utan hade tvärtom i stället varit svårt att motivera.

Det finns dock en risk att kvinnorna känns igen trots att vi aidentifierat dem, till exempel i de beskrivningar som media konstruerat i rapporteringen av fallen. Eftersom synliggörandet av dessa tillhör studiens syfte är det inte möjligt för oss att undgå dessa typer av beskrivningar. I dessa fall hänvisar vi till forskningskravet där resultatet av vår forskning väger tyngre, då det vore närmast oetiskt att inte öka medvetenheten om ämnet.

Valet av att ha med brottsoffret Toves namn grundar sig i att det är det som gör att studien är igenkänningsbar eftersom att hennes namn har blivit en sådan stark symbol för detta rättsfall. Då många svenskar redan mer eller mindre har varit engagerade i fallet anser vi inte att anhöriga kommer att ta skada av att vi namn-publicerar henne i denna undersökning.

6. Resultat och analys

6.1 Inledning

Vi har valt att sammanfoga resultat och analys i ett avsnitt. Utifrån en bearbetning av 198 artiklar har vi letat efter mönster i hur Vetlanda-Posten (94 st), Göteborgs-Posten (32 st) och Aftonbladet (72 st) rapporterat om de misstänkta kvinnorna. Nedan följer en redogörelse för hur samtliga tidningar beskrivit gärningspersonerna utifrån de teman vi valt ut som går att relatera till våra frågeställningar. Syftet är att bidra till en ökad insyn hur nyhetsmedia skriver om kvinnliga kriminalfall.

Först följer dock några övergripande mönster vi fann i resultatet. Majoriteten av artiklarna ger kvinnorna karaktärsdrag som går att relatera till den normativa feminiteten som Lander (2006) tar upp. Kvinnorna beskrivs antingen som hårda och hatiska och utmanar den normativa feminiteten, eller som ledsna och sköra vilket är normativt feminina drag. Det fanns även djupgående beskrivningar av kvinnornas bakgrund, motiv till brottet och relation till brottsoffret, där samtliga tidningar har omfattande beskrivningar om de omständigheter som lett till brottet.

Ytterligare mönster vi såg när vi analyserade kvinnornas beskrivningar över tid var att ju längre utredningen gick desto mer fick tidningarna reda på och desto mer blev kvinnorna beskrivna. Julia och Moa blir båda beskrivna lika mycket till en början men allt eftersom utredningen går framåt förändras även bilden av Julia och Moa och beskrivningarna blir mer ingående. Avslutningsvis finns det mindre skillnader på tidningarnas rapportering i jämförelse med varandra, men generellt så håller de en liknande ton gällande rapporteringen om rättsfallet utifrån ett genusperspektiv.

6.2 Karaktärsdrag

Temat karaktärsdrag är det mest signifikanta temat där samtliga tidningar har ingående beskrivningar och applicerar karaktärsdrag av olika slag på de misstänkta kvinnorna. De misstänkta kvinnorna beskrivs olika beroende på vem det är som uttrycker sig i tidningarna. En källa beskriver till exempel i ett tidigt skede hur Julia är socialt kompetent, lite blyg och trevlig och frågar sig samtidigt hur en helt "normal" människa kan ha gjort sådana här saker. Andra källor beskriver även hur Julia har lätt att få vänner, har en bra relation med sin familj samt har en stark drivande personlighet i positiv bemärkelse.

Exempel på hur Julia beskrivs i nyhetsmedia:

“Hon är väldigt energisk, spontan och rolig. Väldigt omtänksam och mån om andra. Väldigt ärlig, vilket jag gillar. Hon är som en lillasyster för mig” (Hällsten, 2022).

Det finns dock även flertalet motsägande beskrivningar av Julia där hon beskrivs som hämndlysten, hatisk och hotfull. Dessa karaktärsdrag tenderar att öka desto närmre rättegången artiklarna skrivs och bilden av Julia skiljer sig därför en del över tid. Det går att

argumentera för att detta dock endast är naturligt eftersom tidningarna får mer information om kvinnorna efterhand och kan därmed bilda sig en uppfattning och förmedla, enligt tidningarna, en mer sanningsenlig bild av kvinnornas karaktärer.

20-åringen beskrivs inte längre som en "normal tjej" utan får mer råa och empatilösa karaktärsdrag applicerade på sig. Det går till exempel att se likheter i den senare nyhetsrapporteringen om Julia och medias typiska porträttering om misstänkta kvinnor som onda, precis som Eileen Berrington och Päivi Honkatutika (2002) tar upp i sin forskning. Ett exempel från Aftonbladet där tidningarna beskriver Julia när utredningen pågått en stund ser ut så här:

"De är vana att 20-åringen öppet uttrycker sitt hat och förakt mot andra" (Nilsson, 2023).

Ytterligare ett exempel från Aftonbladet på hur hon beskrivs i nyhetsmedia är:

"Den unga kvinnan som förhörs är en av många, både killar och tjejer, som de senaste åren har sagt upp bekantskapen med 20-åringen efter att de tyckt att hon betett sig obehagligt, otrevligt - eller till och med hotfullt" (Nilsson, 2023).

Det är till en början förekommande att beskriva Julias sinnesläge som stressad och fylld med panik och efterhand mer som oempatisk och beräknande. Den som främst beskriver Julia som ung och ovetande är av hennes advokat, där advokaten genom att lägga betoningen på Julias unga ålder, bland annat genom att beskriva hennes "outvecklade" hjärna, väljer att beskriva hennes beteende. Advokaten menar att åldern förklarar Julias stressade och irrationella agerande i samband med mordnatten. Att lägga vikt vid det irrationella beteendet kan vara ett sätt att återta den normativa feminiteten hos Julia. Man vill visa att hon inte alls agerade rationellt i samband med mordet, då detta är ett karaktärsdrag som anses som icke-normativt feminint.

Moa beskrivs däremot mer som passiv, både i relation till mordtillfället och generellt. Enligt Moa skall hon ha varit berusad när Tove dog och hennes försvarsadvokat har även tryckt på uppgiften om att hon skall ha sovit. Denna förklaring lyfts ofta fram till varför Moa skulle vara oskyldig till själva mordet, även om hon erkänt att hon flyttat på kroppen tillsammans med Julia. Bilden av Moas delaktighet i mordet varierar större än uppfattningen av Julias delaktighet i samtliga tidningar.

Samtidigt påstår både Julia och hennes advokat hur Moa skall ha hållit fast Toves händer, vilket kan ha försvårat Toves möjligheter att försvara sig själv. Om Moas berusade tillstånd överdrivits för att hävda hennes oskyldighet framkommer inte i tidningarna. Det påstås att Moa inte haft en beslutande roll i hanteringen av kroppen utan snarare har följt med i rädslan för vad Julia skulle göra om hon vägrade. Generellt sett så beskrivs Moa ofta som ledsen, skör, rädd och ung. Det beskrivs explicit hur Moa dagarna efter mordtillfället mått väldigt dåligt.

Ett exempel i Vetlanda-Posten på hur Moa beskrivs som rädd är följande:

"18-åringen är rädd för att bli ovän med 20-åringen eftersom hennes familj skulle kunna bli innebränd" (Jonsson, 2023a).

Det finns en skillnad över tid gällande rapporteringen av Moa. Moa beskrivs först att ha sovit när mordet hände men ju mer tidningarna får reda på blir beskrivningen mer ingående. Till exempel när hon häktas beskrivs hon ha fått sömnproblem, försämrad aptit och det beskrivs att känslan och bilderna hon får upp i huvudet från den natten hemsöker henne varje dag. Ett exempel från Göteborgs-Posten är hur Moa beskrivs under rättegången:

“Den 18-åriga kvinnan skakar tyst på huvudet under delar av berättelsen. Någon timme senare bryter hon ihop när hon själv förhörs.” (Bornemann & Nordevik, 2023c)

Vi kan utläsa ytterligare en signifikant skillnad över tid när det gäller beskrivningen av kvinnorna i häktet. Moas mående, som tidigare nämnt, beskrivs mycket mer ingående under häktetiden, medan Julia inte alls har liknande beskrivningar. Julias mående beskrivs sällan av media i största allmänhet under tiden som båda kvinnorna sitter häktade. Detta styrker uppfattningen att rapporteringen skiljer sig mellan kvinnorna och att de får olika attribut tilldelade.

Ytterligare en typ av beskrivning för att tydligare gestalta Moa är beskrivningen av de kläder hon bär i samband med häktningsförhandlingarna. Detta går att relatera till det som Jewkes (2015) skriver om hur yttre attribut kan vara avgörande i hur de döms i media. Här skiljer sig Vetlanda-Posten från Aftonbladet och Göteborgs-Posten där den typen av gestaltning endast förekommer i den förstnämnda. Även om Vetlanda-Posten endast tar upp beskrivningarna två gånger så kan man tolka det som ett försök att försöka närma sig den misstänkta och sammankopplas i båda fallen till hennes uppträdande i rättssalen.

“Hon hade mörkgröna häkteskläder på sig och satt framåtlutad över ett träbord och tittade intensivt på skärmen med bild från tingsrätten i Eksjö” (Jonsson, 2023b).

Julia skall även hon ha mått dåligt i häktet, men samtidigt beskrivs hon av Moa i förhör som glad och att hon ler och liksom diggar med till musiken på vägen hem efter att hon bränt offrets kropp. Hon åker sedan själv tillbaka till platsen där kroppen ligger för att bränna kroppen ytterligare, vilket beskrivs som extremt ovanligt och oempatiskt.

Samtliga tidningar beskriver även hur Moa inte vågat säga emot Julia, både i beskrivningen av händelseförloppet kring mordet tillfallet och generellt. Enligt flera källor som nämns i tidningarna har Julia haft en stor betydelse i Moas liv där kopplingen till de övriga vännerna i Julias krets inte varit så stark. Julia beskrivs som den som tagit besluten kring hur man skulle hantera kroppen efter mordet men skall även generellt ha behandlat Moa som en ”marionettdocka”.

Ett exempel från Aftonbladet:

“En killkompis till Tove kallar henne bara 20-åringens "vante". Någon som bara hänger med” (Nilsson, 2023).

Samtidigt beskriver Julia i en intervju i Vetlanda-Posten hur hon ”tycker om henne (Moa) väldigt mycket” och hur hon tycker att det ”är fruktansvärt att det blivit som det blivit” (Ermeland, 2023).

6.2.1 Unga och ostraffade

En röd tråd som uppmärksammades i bearbetningen av de utvalda artiklarna utifrån karaktärsdrag var att kvinnorna vid ett flertal tillfällen benämndes som “de unga kvinnorna”. Detta var ett mönster som vi kunde urskilja i samtliga tidningar, ofta i samband med att de även beskrevs som “ostraffade”.

Att kvinnornas ålder tar upp en så stor del av beskrivningen och det faktum att de är ostraffade går att relatera till det som Ester Pollack (2001) redogör för i sin studie. Tidningarnas starka betoning av kvinnorna i fråga som “unga och ostraffade” kan vara en produkt av att det anses vara ett avvikande och onormalt beteende. Vilket enligt Pollack gör att media väljer att rapportera om det. Ett exempel som vi anser skildra detta är från Vetlanda-Posten:

“Dels i och med att det rör två kvinnor som är väldigt unga och ostraffade sedan tidigare. Dels på grund av tillvägagångssättet, då tänker jag framför allt på hur de har hanterat kroppen efteråt” (Eriksson, 2023).

Det faktum att frekvensen av att benämningen “unga och ostraffade” är så pass hög kan även relateras till att man vill skildra kvinnornas oskuldsfullhet. Tidningarna trycker på att det normativa inte är att kvinnor och inte så pass unga kvinnor genomför dessa typer av brott. Det följer inte inom normen för det normala och därför beskrivs kvinnorna mer genomgående.

Denna analys går även att koppla till den forskning som finns om stereotyper och gestaltningsteorin där media bidrar till att upprätthålla stereotypa gestaltningar av kön, genom att fortsätta med att omedvetet eller medvetet måla upp dessa karaktärsdrag som normativa eller icke-normativa för det kvinnliga könet (Shehata, 2019; Djerf-Pierre & Edström, 2023). Att kvinnorna beskrivs som ostraffade kan även anses vara en bakgrundsbeskrivning, därför kommer beskrivningen även att tas upp i avsnitt gällande de misstänkta kvinnornas bakgrund.

6.2.2 Slutsats

Sammanfattningsvis så kan vi konstatera att media förmedlar två olika bilder av Julia. Till en början så beskrivs hon ofta som en “normal tjej” med många vänner. Senare i nyhetsrapporteringen så förmedlas dock en annan bild, där Julia i stället beskrivs som hämndlysten, respektlös, uttrycker sig cyniskt samt sägs ha en avsaknad av empati efter att brottet begåtts. En rimlig slutsats blir därför att karaktäriseringen av Julia går att relatera till the evil woman-teorin. Grabe (2006) menar att kvinnor som utmanar den normativa femininiteten döms hårdare i media, och att de icke-feminina karaktärsdragen ofta överdrivs i medias beskrivning av kvinnan.

Skillnaden i intensiteten och omfattningen över tid i rapporteringen kring Julia går att anta är en konsekvens av att hon senare får dessa icke-feminina karaktärsdrag applicerade på sig. Detta blir särskilt tydligt i jämförelse med den andra kvinnan som har varit med i rättsprocessen kring mordet på Tove, där skillnaden inte är lika stor. Genom att tydligt

poängtera Julias avvikelse från det normativt feminina, förminskas hennes kvinnlighet vilket vidare upprätthåller bilden av att en "riktig" kvinna inte kan begå dessa typer av brott. Kvinnor som mördar brukar oftast dömas hårdare i media eftersom de uppträder på ett sätt som inte anses typiskt kvinnligt.

Karaktäriseringen av Moa passar bra in på den andra delen av the evil woman-teorin: chivalry-teorin. I och med att hon ofta beskrivs som ledsen, skör och ickebeslutsfattande blir medias behandling av henne på så sätt mildare. Beskrivningen som sådan kan leda till att förminska Moas brott, dels mot lagen men kanske främst mot samhället och dess förväntningar som utgår från den normativa femininiteten (Grabe, 2006). Handlandet i denna del kan ses som resultat av ett bristande mentalt tillstånd, självförsvar eller utsatthet. Något som är återkommande i Moas karaktärsdrag. De resultat som vi kommer fram till gör att man kan se ett tydligt samband med kvinnornas beteende och behandlingen de får i rapporteringen.

Att media ofta nämner att kvinnorna är "unga och ostraffade" bidrar till bilden av hur kvinnorna förväntas vara. Det faktum att de begått ett brott är normbrytande i sig, och att det därför får ta upp en så pass stor roll i nyhetsutbudet (Pollack, 2001). Ett rimligt antagande är även att denna beskrivning av kvinnorna bidrar till den bild av att till exempel Moa är ung och ovetande, och även kan bidra till den ena av medias porträttering av Julia där även hon beskrivs som en "ung och normal tjej".

6.3 Motiv

Rapporteringen av de misstänkta kvinnornas motiv är omfattande och det går att se ett mönster av att vilja förklara och förstå brottet. Porträtteringen av kvinnornas motiv förefaller vara liknande i alla tre tidningar. Det beskrivs bland annat hur händelseförloppet tros ha gått till, och i vilken omfattning de misstänkta deltagit i brottet. Ett exempel från Vetlanda-Posten:

"Det har förmodligen varit någon konflikt i lägenheten. Det kan handla om någon sorts bråk som ledde till konsekvenser som ingen inblandad egentligen förutsåg. Sen kanske de misstänkta reagerade i panik och undanröjde kroppen" (Blomqvist, 2022).

Det finns även exempel på när man tar del av forskningsexpertis för att förklara motivet till brottet. Detta kan vara ytterligare ett sätt att ge läsaren en genomgående bild av den gärning som begåtts, samt varför den begicks. Exempelvis när Leif Gw Persson, uttalar sig om brottet i Vetlanda-Posten:

"Det är verkligen inget traditionellt mordmotiv, utan det är vanliga ungdomsbråk. Någon har inte blivit bjuden på en fest, någon har haft ihop det med en före detta pojkvän" (Ek, 2023).

Skillnaden över tid när det kommer till motivet är att det återigen blir mer ingående ju längre polisutredningen fortgår parallellt. En tydlig skiljelinje i nyhetsrapporteringens omfång är den mer ingående beskrivningen av kvinnornas motiv och bakgrund efter det att polisen släppt förundersökningsprotokollet. Ett rimligt antagande är därför att tidningarna får ta del av mer fakta och på så sätt utvecklar beskrivningarna om motivet. Leif GW Persson uttryckte

exempelvis till Vetlanda-Posten i början av rapporteringen om vad som skulle kunna ligga bakom brottet. Motivet beskrivs då inte speciellt ingående eftersom bakgrundsinformation om brottet och de misstänkta var knapphändig.

“...kvinnorna kan ha börjat bråka hemma hos en av de häktade” (Karlsson, 2022).

Ett inte alltför drastiskt antagande är att tidningarna i samband med att utredningen fortgår får ta del av mer omfattande undersökningsmaterial, vilket de sedan väljer att rapportera om. De rapporterar om sökningar som Julia gjort i samband med brottet och hur dessa kan sammankopplas med ett motiv. Hon söker bland annat på hur man gör för att inte åka fast efter ett brott, vilket tidningarna väljer att använda sig av i sin beskrivning av Julias motiv. I Aftonbladet kan vi läsa om 20-åringens sökhistorik:

“Har 20-åringen googlat "mörda någon diskret", "hur mördar man någon", "hur gör man för att komma undan med ett mord, "brott mot griftefriden" och "bästa hämnden på en ex-vän” (Hällsten, 2023a).

Ytterligare en faktor som anges som motiv till brottet är de olika graderna av medverkan i mordet som de två misstänkta kvinnorna har haft. Som vi redan nämnt tidigare uppger flera källor i tidningarna hur Moa skall ha haft en mer passiv roll, både i relation till själva mordet men även till hanteringen av den avlidnes kropp. Det beskrivs även att hon endast var delaktig på grund av sin rädsla för Julia. Julia beskrivs däremot som den handlingskraftiga och även i vissa fall som den impulsiva parten i händelseförloppet som ledde fram till Toves död.

I ett tidigt skede av rapporteringen beskriver Julia den påstådda misshandeln av Tove som en olyckshändelse, utan avsikt att döda. Julia ska ha strypt Tove, vilket är något hon själv erkänner, samtidigt som flera sakkunniga som uttalade sig om strypningen konstaterade att det krävs ett visst tryck under en viss tid för att en människa skall kunna avlida av en strypning, vilket inte stämmer överens med Julias version av händelsen.

Exempel från Vetlanda-Posten:

“Säkert började det med ett bråk, men att handstrypa någon på under 10 sekunder går inte. Det tar flera minuter att strypa någon på det sättet” (Jonsson, 2023c).

Julias advokat påstår däremot att Tove måste ha dött av kvävning från sina egna spyor då hon fortfarande levde när Julia släppte greppet om hennes hals, vilket enligt advokaten tyder på att strypningen inte kan ha varit orsaken till att Tove avled. Man lyfter detta argument för att hävda Julias oskyldighet i frågan om mord och anser i stället att Julia borde dömas till vållande till annans död.

Clea Sangborn, Julias advokat, i Aftonbladet:

“Att målsäganden dog var dock aldrig meningen – min klient har vidgått att det varit någon form av misshandelsbrott och det var olyckliga omständigheter som gjorde att målsäganden dog” (Hällsten & Hjertén, 2023).

I samtliga tidningar beskriver man Julias version där hon själv påstår att Tove slog till först, vilket utlöste resten av händelseförloppet i lägenheten. Närheten till händelsen är påtaglig och man beskriver hur Tove tar stryppgrepp om Julia först, blir nedslagen, försöker åla sig undan och sedan hostar och väser när hon blir strypt av Julia. När Julia berättar om händelseförloppet blir hon ”tagen” och ”snyftar”.

Tidningarna trycker mycket på den tidigare konflikten som kvinnorna hade med Tove under kvällen på Nöjet (nattklubb i Vetlanda) men även en tidigare händelse där Julia misstänks ha anlagt en brand i huset där Tove bodde. I beskrivningen kan Julia uppfattas som hämndlysten eftersom hon ska ge igen på Tove för bråket och hon kan även uppfattas som arg och långsint utifrån beskrivningar av tidigare kompisar. De nämner att konflikten mellan kvinnorna är ett “fjortisbråk” och att det inte är något som skulle kunna vara ett motiv till ett mord. Här vill tidningarna återigen försöka förstå och hitta något motiv till brottet, att Julia skulle vara hämndlysten blir ett enkelt sätt för tidningarna att beskriva en kvinna som mördar. Hon vill ge igen.

Exempel från Vetlanda-Posten där Julia förklarar om hämnden:

Vi kan fråga om hon vill, ja som svepskäl, följa med till mig. Vi hade en tanke att vi skulle liksom slå henne tillbaka helt enkelt. Ja som att ja hon slog ju mig på Nöjet så vi ville slå henne tillbaka. (Jonsson, 2023d.)

De misstänkta kvinnorna kan alltså genom beskrivning av motiv och orsak till brottet omedvetet bli utmålade på ett speciellt sätt. Även här kan citerade experter spela en essentiell roll för hur motivet, och på så sätt även de misstänkta kvinnorna, porträtteras i nyhetsmedia.

Exempel från Göteborgs-Posten:

“Något tydligt motiv har åklagaren inte funnit, annat än att peka på att 20-åringen och Tove haft en konfliktfylld relation. Generellt när kvinnor dödar kvinnor finns det ofta svartsjuka runt en man i bakgrunden” (Skogelin, 2023).

6.3.1 Slutsats

Det faktum att samtliga tidningar har med deskriptiva beskrivningar av motivet går det att koppla till den tidigare forskningen. Man kan se att media i större utsträckning tenderar att vilja förklara motiv i kvinnliga kriminalfall än vad de gör när den misstänkta gärningspersonen är en man. I studien av Estrada m.fl. (2019) redogörs det för trenden att vilja förklara kvinnliga gärningspersoners motiv, och det går att urskilja flera likheter med den utsträckning som våra valda medier beskriver motivet. När det gäller medias beskrivningar av motiv så kan det även få läsaren att måla upp en bild av de misstänkta kvinnorna, till exempel som “mad”, “bad” eller “sad”, något som Estrada (2019) tar upp i sin studie. Detta är något som samtliga nyhetsmedier gör i denna undersökning, där man bland annat genom motivet målar upp Julia som elak och hämndlysten.

Sammanfattningsvis så är motivet något som tidningarna lägger mycket tid på att redogöra för samt förklara, liksom den tidigare forskningen (Estrada, 2019) så kommer vi fram till att

beskrivningen av motiv är genomgående i samtliga tidningar. De ingående beskrivningarna av motivet kan även skapa en bild för läsaren hur den/de misstänkta är som person. Till exempel så beskrivs Julias beteende som rationellt i samband med brottet, något som kan bryta mot den normativa feminiteten då kvinnor förväntas att handla irrationellt. I vår lingvistiska analys kan vi även se ett mönster av att tidningarna beskriver Moas motiv till brottet som en rädsla för att göra Julia rädd.

Resultaten går även i linje med nyhetsmediernas beskrivning av våldsamheten i samband med brottet. Gällande kvinnors våldsamhet så kommer Berrington och Honkatukia (2002) fram till att kvinnors handlingar i samband med brott ofta beskrivs som råa och grova i mediala sammanhang. Ytterligare ett sätt som detta kan porträtteras är genom att beskriva brottsoffrets skador stärks denna bild av kvinnornas våldsamhet vilket vi har funnit exempel på i beskrivningarna av motivet. Beskrivningarna av motivet ökar även i takt med att utredningen av kvinnorna fortgår, där de blir mer ingående i hur och vad som har hänt den aktuella kvällen och kvinnornas delaktighet. De misstänkta kvinnornas möjliga motiv diskuteras utifrån deras beteenden och karaktärsdrag. Detta är en genomgående trend som även återfinns i bakgrund och relationer.

6.4 Bakgrund

Artiklarna i samtliga tidningar lägger relativt mycket fokus på gärningspersonernas bakgrund, det finns flertalet grundliga beskrivningar om deras tidigare liv. Gällande Julia så beskrivs hennes bakgrund utförligt, där tonen är olika beroende på vem som yttrar sig. I viss media beskrivs hennes bakgrund som städad med stabila familjeförhållanden. Det beskrivs bland annat hur hon varit aktiv inom kyrkan och spelat piano. Samtidigt så går det även att finna ett mönster av att media tar upp tidigare misstankar mot Julia. Det beskrivs hur hon googlat på "att mörda någon diskret" samt "hur man mördar någon". Ett annat exempel är att hon vid upprepade tillfällen misstänks ha satt eld utanför bostäder, här från Aftonbladet:

"...åtalas för att ha tänt på fasaden på Toves pappas hus i januari 2022 där Tove då bodde" (Skogelin, 2023).

I början av rapporteringen om de båda kvinnorna är beskrivningen av bakgrunden inte speciellt omfattande. Tidningarna vet inte speciellt mycket mer än den allmänna fakta som framkommit, till exempel att de båda kvinnorna bodde i Vetlanda vid brottet.

Ett exempel från Vetlanda-Posten:

"De är hemmahörande i Vetlanda. De förekommer inte i belastningsregistret" (Ermeland & Linhard, 2022).

I ett tidigt skede är medias rapportering om kvinnornas bakgrund knapphändig, och handlar exempelvis om att kvinnorna inte ingår i några kriminella kretsar samt att de tidigare är ostraffade. Över tid blir rapporteringen och bakgrundsbeskrivningarna mer ingående och de tar som tidigare nämnt upp de händelser i Julias bakgrund som kan ses som avvikande. Med Moa finner vi inte lika mycket fokus på bakgrund som med Julia, även om det går att finna

intressanta mönster. I nyhetsmedia beskrivs det hur hennes familjeliv bedöms som stabilt och att hon under tiden för gärningen studerade på gymnasiet med goda betyg.

Ett mönster som kan urskiljas är att nyhetsinnehållet gärna vill göra sig familjär med de kvinnliga misstänkta bakgrunder. Nyhetsmedia tenderar att vilja ge mer fakta om bakgrunden till när misstänkta gärningspersoner är kvinnor. Medias förmåga att vilja redogöra för kvinnornas bakgrund är ett fenomen som studerats tidigare, och går i linje med Sandmans (2021) undersökning. Även i de utvalda nyhetsmediernas bakgrundsbeskrivning av kvinnorna så återkommer de till att de är ostraffade, något som även det kan återkopplas till viljan att göra sig familjär med kvinnornas bakgrund och på så sätt kvinnorna själva.

Det medvetna eller omedvetna valet av att beskriva kvinnornas bakgrund går även i linje med hur media väljer att porträttera de misstänkta kvinnornas relation med brottsoffret.

6.4.2 Kvinnornas gemensamma bakgrund

Tidningarna belyser i flera fall även kvinnornas bakgrund till varandra samt hur kvinnorna ser på sin relation till varandra. Här skiljer sig deras förklaringar, där Moa menar att Julia har haft stor påverkan på deras relation och att Julia har haft övertaget.

“Hon har flera gånger upplevt att 20-åringen varit direkt taskig mot henne och stängt henne ute från sin krets” (Ermeland, 2023).

Julia förklarar att hon har många vänner utöver Moa medan Moa nog ser henne som sin bästa och enda vän. Här finner vi även en skillnad i utvecklingen över tid, där kvinnornas relation till varandra beskrivs annorlunda i ett tidigt skede än vad de senare gör. I början beskrivs kvinnorna nära vänner, medan man senare får allt mer beskrivningar om hur även deras relation ansågs som obalanserad i maktförhållandet, något som även finns med under avsnittet om karaktärsdrag.

Exempel av en beskrivning av Julia och Moas relation av Julia, hämtat från Aftonbladet:

“Ibland kunde hon bli sur om jag umgicks med folk utan henne, men vi bråkade aldrig” (Hällsten, 2023b).

6.4.3 Slutsats

Det som går att urskilja när det gäller bakgrund är sammanfattningsvis att artiklarna vill göra sig familjära med bakgrunden till brotten. Som tidigare nämnt och som Sandman (2021) tar upp finns det en tydlig likhet mellan hur brott med kvinnliga gärningspersoner generellt beskrivs i svensk nyhetsmedia, med hur Moa och Julias bakgrund beskrivs i Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet. Hon beskriver att viljan av att redogöra för de misstänkta kvinnornas bakgrund hör ihop med att det inte är lika vanligt att kvinnor begår våldsbrott.

Över tid så blir beskrivningen mer ingående, och som tidigare så målas det upp två bilder av Julias bakgrund. Till en början så beskrivs det hur hon haft stabila familjeförhållanden och varit aktiv i kyrkan, men i takt med att utredningen framskrider så får vi även ta del av mer komplicerade bakgrundsfakta. Tidningarna tar allt oftare med de misstänkta anlagda

bränderna och hennes bakgrund beskrivs mer explicit och framstår som förhållandevis stormig. Ett rimligt antagande är att detta är på grund av att händelserna i hennes bakgrund är normbrytande för en ung kvinna, och att man vill hitta omständigheter som förklarar detta. Genom att upprepade gånger ta med dessa deskriptiva bakgrundshistorier bidrar tidningarna till den stereotypa porträtteringen av misstänkta kriminella kvinnor.

6.5 Relation

Avsnittet relation undersöker de misstänkta kvinnornas relation till brottsoffret och hur den beskrivs i tidningarna samt i vilken grad. En röd tråd som går att urskilja gällande tidningarnas beskrivning av kvinnornas relation till brottsoffret är att man även här lägger mycket vikt vid att skildra relationen sinsemellan.

Exempel på hur relationen beskrivs i Vetlanda-Posten:

Tove och 20-åringen hade en dålig relation och pojkvännen berättar att den kan ha bottnat i att Tove tidigare varit tillsammans en person som även 20-åringen haft en relation med. Det var något som retat 20-åringen. Det fanns även rykten och påståenden om otrohet. (Jonsson, 2023e.)

Den analys som vi gör går i linje med bakgrundsbeskrivningen av de misstänkta kvinnorna där viljan att göra sig familjär med kvinnorna tycks vara stor. Det beskrivs bland annat utförligt hur Tove haft en konfliktfylld och svängig relation med kvinnorna, där Julia blir mer central i konflikten än Moa. Det beskrivs hur kvinnorna periodvis umgåtts intensivt samtidigt som det ofta funnits friktioner i bekantskapen. Vid flertal tillfällen beskrivs det även hur Julia varit så irriterad på Tove att hon “ville kasta in en molotovcocktail hos Tove” och att hon nästa gång hon ser Tove “vill mörda henne” (Nilsson, 2023).

I ett exempel från Göteborgs-Posten beskrivs relation så här:

“Under utredningens gång växte bilden fram av en relation som kantats av bråk och osämja under en långre tid. Konflikterna handlade till stor del om fester och relationer” (Nordevik, 2023).

Relationen mellan kvinnorna och Tove beskrivs från början i tidningarna som en bekantskap mer än som vänskap, vilket var i utredningens tidiga skede. Samtliga tidningar återger en bild av att kvinnorna inte var så nära varandra vid händelsen, men inte mycket mer. I ett exempel från Aftonbladet förklarar till en början relationen så här:

“Men bekantskapen verkar ha varit ganska ytlig på senare tid” (Forsberg, 2022).

När mer tid har passerat från tidpunkten så beskriver tidningarna bekantskapen som rörig och konfliktfylld. Tidningarna får återigen fram och publicerar därav mer omfattande information ju längre fram de kommer i utredningen, och på så sätt förändras rapporteringen över tid. Det kommer fram att Julia och Tove inte drog jämnt i mycket, medan Tove och Moa hade en stabilare relation. Vetlanda-Posten rapporterar:

“Han menar att Tove och 20-åringen var mest aktiva, medan 18-åringen hade en passiv roll” (Enermo, 2023a).

6.5.1 Slutsats

Sammanfattningsvis så går skildringen av kvinnornas relation till Tove i linje med hur media tenderar att vilja göra sig bekanta med kvinnor som begår brott, troligtvis eftersom det är så ovanligt (Sandman, 2021). Kvinnornas relation till Tove är en viktig faktor för att beskriva kvinnornas bakgrund och motiv, vilket även kan förklara varför man i många andra fall fokuserar på relationen mellan förövare och brottsoffer. Då såväl samhälle som medier vill förstå bakgrunden och orsaken till grova brott som begåtts av kvinnor (Jewkes, 2015). Relationens beskrivning förändras även över tid när medierna får mer fakta om brottet och de berörda kommer fram. Till en början är rapporteringen om kvinnornas tidigare relation till Tove relativt intetsägande. Medan man i ett senare skede får reda på mer och därav blir beskrivningen av speciellt Julias relation till Tove förändrad och beskrivs mer ingående. Tidningarnas gestaltning av kvinnornas relation är inte direkt osynliggörande eller marginaliserande men bidrar däremot till stereotypiseringen av kvinnliga mördare i stort genom att ständigt försöka hitta omständigheter som kan förklara för läsaren hur kvinnorna kan ha begått det mord de misstänks för (Djerf-Pierre & Edström, 2023).

6.6 Expertutlåtande

I samtliga tidningar lyfts sakkunniga fram för att både försöka förklara kvinnornas beteende men även för att beskriva sakområdet generellt. Dessa generella beskrivningar kan vara ett verktyg för att förklara varför fallet uppmärksammades mycket i media, eftersom uttalandena indirekt kan tolkas som ett försök att beskriva hur det borde vara enligt de samhällskonstruktioner som finns. I ett tidigt skede spekulerades det även kring fler gärningspersoner, vilket enligt de sakkunniga skulle kunna förklara fallets ovanliga natur eller varför kvinnorna valde att inte yttra sig om fallet på så långt tid från att de blev häktade.

Under analysen av expertutlåtanden la vi märke till en del skillnader över tid. Tidningarna väljer till en början att ta med hur experterna diskuterar om hur ovanligt det är kvinnor genomför dessa typer av brott och att det oftast är män som genomför våldsbrott. Jenny Yourstone som är doktor i psykologi har forskat på dödligt våld hos kvinnor och hon säger tidigt till Aftonbladet att “Det är så många komponenter här som mer liknar manligt dödligt våld” (Skogelin, 2023).

Efter en tid av rapportering lämnar experterna förklaringar kring kvinnor och våldsbrott för en stund och börjar i stället diskutera och spekulera kring den mentala förberedelsen hos kvinnorna. Ett exempel från Aftonbladet är hur Jenny Yourstone som figurerar mycket i alla tidningar beskriver den mentala förberedelsen:

Utifrån det går det inte att utesluta att det skulle kunna finnas en mental förberedelse för att göra något. Inte att man vet när det ska göras, men att det finns en mental förberedelse som gör att man också genomför brottet. (Skogelin, 2023.)

De trycker i ett senare skede på att kvinnorna inte var psykiskt sjuka vid brottet och tidningarna väljer att rapportera om detta med hjälp av experternas beskrivningar. Enligt Berrington och Honkatukia (2002) är beskrivningen om att kvinnorna skulle varit psykiskt sjuka ett typiskt drag hos media när det gäller att hitta förklaringar av kvinnor som utför olika typer av brott, att de skulle vara galna och psykiskt ostabila. Jenny Yourstone beskriver för Göteborgs-Posten om människors mentala hälsa när de kommer till dessa typer av brott:

Personer som kan genomföra den typ av brott som åklagaren påstår har skett i Vetlanda har ofta låg empatiförmåga och svårt att hantera sin aggressivitet, enligt Jenny Yourstone. Undersökningar har dock visat att kvinnorna inte lider av någon allvarlig psykisk störning. (Skogelin, 2023.)

6.6.1 Kvinnor som misstänkta gärningspersoner

Att kvinnor misstänks för dödligt våld anses vara ovanligt och särskilt med tanke på brottets natur (Blomqvist, 2022). Enligt Jenny Yourstone tenderar kvinnor ofta lämna spår i förväg som visar att de inte mår bra samtidigt som de självmant brukar söka hjälp och/eller anmäla sig själva (Jonsson, 2023a).

I flera fall beskrivs det som att det vore lättare att förstå fallet om en man varit gärningsperson eller om en man åtminstone var inblandad som antingen medbrottsling eller att mannen var motivet till mordet på grund av exempelvis svartsjuka. De flesta fall med dödligt våld där gärningspersonen är en kvinna sker, enligt källor i tidningarna, i hemmet och riktas ofta till en nära anhörig eller en kärlekspartner. En ytterligare faktor som beskrivs som ovanlig är att det är två ostraffade kvinnor som tillsammans är misstänkta för mordet.

Att man transporterar kroppen till en annan plats samt *“åker tillbaka till platsen för att försöka dölja brottet”* anses vara ovanligt (Skogelin, 2023). Sättet man har flyttat på kroppen förutsätter att man i ögonblicket borde vara känslokall och att sättet man hanterar stress på är annorlunda eftersom det är *“traumatiskt att döda och hantera en kropp i en mörk skog”* (Jonsson, 2023a).

Även om kvinnorna inte led av någon allvarlig psykisk störning enligt den rättspsykiatriska undersökningen av kvinnorna beskriver de sakkunniga ändå att kvinnor som begår denna typ av brott har bristande empatiförmåga och lättare till aggressivitet. Trots undersökningen vill man inte utesluta psykisk ohälsa som förklaring för kvinnornas handlande. Att gärningspersoner skulle ha vissa personlighetsstörningar beskrivs som en förutsättning för den eventuella mentala förberedelsen alternativt det impulsiva beteende som man försöker applicera på Julia i synnerhet.

6.6.2 Motiv

Att unga kvinnor kan ha konflikter mellan varandra beskrivs inte som ovanligt i sig. En förklaring kan vara svartsjuka eller vilken position man har i gruppens hierarki. Däremot beskrivs inte dessa konflikter som en vanlig orsak till dödligt våld. En av källorna föreslår att

man inte avsåg att mörda men anser även att det vanligtvis är otänkbart att anta att man dödar någon av misstag.

En av källorna, rättspsykiatriska experten Marianne Kristiansson, problematiserar även bristen på motiv och påstår att det då måste finnas ytterligare faktorer för att en händelse ska leda till dödligt våld. Till exempel kan det handla om att man tagit narkotika och på grund av det tappar kontrollen eller omdömet (Nordevik, 2023).

6.6.3 Slutsats

Inom nyhetsjournalistiken tenderar de flesta att lyfta fram fenomen som anses vara ovanliga. Därför kan man dra slutsatsen att valet av expertutlåtande som tagits upp i artiklarna inte är konstigt i sig eftersom man som läsare vill ha svar på varför detta fall anses som ovanligt samt att rapporteringen kring fallet är så pass omfattande.

Däremot kan man utifrån ett genusperspektiv ifrågasätta att en aktör med auktoritet, dvs. någon som anses vara sakkunnig och därför har större rätt att uttala sig i frågan, får bidra till förutfattade meningar om kvinnor samt om kvinnliga gärningspersoner. Att främst se till gärningspersonernas kön bidrar till vissa förväntningar på kvinnor, som att de inte borde vara våldsamma. Dessa förväntningar fixerar bilden av kvinnliga gärningspersoner som svartsjuka, psykiskt labila och inkapabla till att begå våldsbrott utan att en manlig medbrottsling finns med i bilden.

Att många även ser till de misstänkta kvinnorna i social relation till sin omgivning, som när man betonar ämnen som svartsjuka, grupphierarkier, ovanligheten att ingen man var inblandad osv., kan tolkas som att kvinnor på egen hand inte har förutsättningen för att vara mordlystna.

Sammanfattningsvis när det gäller skillnaden över tid är att tidningarna till en början trycker på hur ovanligt det är med kvinnor som utför våldsbrott till att det i ett senare skede ska diskutera om hur kvinnorna är eller inte är psykiskt instabila. Kopplingar går att finna till Pollacks (2001) forskning som beskriver hur media gärna vill hitta det som är ovanligt med kvinnor i våldsbrott och förklara det, vilket man gör med hjälp av experter i det här fallet.

Tidigare forskning med Berrington & Honkatukia (2002) går även att relatera till hur man gärna vill beskriva kvinnor som galna, vilket vi upplever att experterna vill förmedla med Julia. Här väljer experterna att samtidigt poängtera att Julia inte är psykiskt sjuk vilket får läsaren att tänka att det gör det ännu märkligare att hon skulle kunna genomföra det hon gjorde, hon blir "onormal" fast inte sjuk.

6.7 Skillnad mellan tidningarna

Utöver den ofta förekommande gestaltningen av de misstänkta kvinnorna som unga och ostraffade så tenderar samtliga tidningar vi har med i denna studie att försöka förklara händelsen utifrån den typiska kvinnliga gärningspersonen. Däremot är Vetlanda-Posten mer

ingående i gestaltningen av kvinnorna än Aftonbladet och Göteborgs-Posten, även om studien tar hänsyn till att antalet artiklar i tidningarna är olika.

Aftonbladet och Göteborgs-Posten tenderar att använda sig av samma källor, och ibland även samma citat, som Vetlanda-Posten vilket leder till att mycket av det originella materialet påträffas i Vetlanda-Posten. Aftonbladet väljer dock oftare att lyfta mer ingående gestaltningar än Göteborgs-Posten, som snarare förhåller sig mer övergripande och distanserade till fallet.

Exempelvis så beskrivs de misstänkta kvinnornas sorgsna känslor i samtliga tidningar i samband med att de får dela med sig av händelseförloppet under mordnatten. Vetlanda-Posten beskriver kvinnornas känslotillstånd mer ingående genom att lyfta att kvinnorna känner sig ”tagna” och att de ”snyftade”, vilket är beskrivningar som sedan Aftonbladet återger i sina artiklar. Samtidigt skriver Göteborgs-Posten mer distanserat och observerande att:

”Hon har fram tills dess berättat med sammanhängande och klar stämma. Men när hon ska beskriva hur Tove dör får hon svårare att prata” (Bornemann & Nordevik, 2023d).

De misstänkta kvinnorna får även mer utrymme i Vetlanda-Postens och Aftonbladets artiklar att förklara hur de kände i förhållande till händelserna och kvinnornas beskrivningar kan tolkas som att de inte hade kontroll över den situation de hamnat i:

”Hon påstår att de kände efter om Tove hade puls och att de sedan börjar städa i badrummet. Sedan kommer paniken, påstår hon” (Enermo, 2023b).

6.7.1 Slutsats

Eftersom Vetlanda-Posten utgår från samma stad som händelserna ägt rum så förefaller det sig naturligt att tidningen har ett bredare material kring ämnet vilket öppnar upp för möjligheten att kunna analysera fallet djupare. Samtidigt går Aftonbladet närmare i sin beskrivning av de misstänkta kvinnorna i sina artiklar än vad Göteborgs-Posten gör, vilket vi tolkar som naturligt eftersom Aftonbladet tenderar att lyfta mer iögonfallande händelser som syftar att väcka känslor i en större utsträckning:

”Fönstren på bilen immades igen på grund av stressen och paniken tjejerna kände. ... Hon orkade inte bära kroppen, men även släpandet var tungt har hon beskrivit. Vid ett tillfälle ska hon ha trillat och börjat gråta” (Ermeland, 2023b).

Berrington och Honkatutikas (2002) beskrivning av kvinnor som ”sad”, dvs. att kvinnor anses vara som offer, är en tendens som särskilt går att koppla till bilden som Aftonbladet mer omfattande väljer att lyfta fram. Troligtvis beror tendensen på att nyheter som beskriver kvinnor som någon av de tre beskrivningarna: ”bad”, ”mad” eller ”sad”, generellt sett får ett större nyhetsvärde eftersom dessa nyheter försöker analysera brott som anses vara ovanliga.

Skillnaderna mellan tidningarna var dock marginell med tanke på den olika mängden med material som berör fallet.

6.8 Slutanalys

Vi i vår analys kommer fram till att de misstänkta kvinnorna i “Tove-fallet” porträtteras utifrån deras avvikelser från vad som är normen för kvinnlighet. Slutanalysen är baserad på de slutsatser vi kommit fram till i respektive frågeställningar.

Vi kan bland annat dra slutsatsen att medias porträttering av Julia är delad. De två bilder som media ger av Julia gällande karaktärsdrag är som en “normal tjej”, men senare även som en “hatisk” person. Det går att urskilja hur rapporteringen om henne som det förstnämnda (dvs. “normal tjej”) även faller in under den tidsperiod där hennes bakgrund beskrivs som städad och hennes relation till Tove samt motivet inte är speciellt utvecklat. Över tid så blir beskrivningen av Julia mer explicit och den bild som nyhetsmedia målat upp av Julia förändras. Likheter återfinns även i rapporteringen om Moa, men där det i stället finns lexikala formuleringar som beskriver henne som “skör” och “ledsen”.

Vi kan även konstatera att man i tidningarna har olika förväntningar på hur Julia och Moa borde ha agerat under mordnatten. Då Julia beskrivs mer som en förövare och den drivande parten i mordet på Tove så ifrågasätter tidningarna Moas val att inte polisanmäla. Även om experter i tidningarna lyfter att kvinnor som begår grova våldsbrott ofta anmäler sig själva (Jonsson, 2023a) så förväntas det inte av Julia att anmäla sig själv lika mycket som man förväntar sig det av Moa. Att ifrågasätta varför Moa inte anmäler brottet bidrar även till bilden av henne som passiv och underställd Julia, vilket indirekt förstärker bilden av Julia som aktiv och drivande.

Samtidigt har båda gjort sig skyldiga till grovt gravfridsbrott, något som i sig bryter starkt mot de förväntningar som samhället har på kvinnor. Att lyfta fram Moa mer eller mindre som ett offer för omständigheterna går endast i relation till Julias beteende som anses vara så pass kontrollerande, alternativt att Moa anses som så skör att hon inte kan ansvara lika mycket för sina handlingar. Ytterligare en beskrivning som kan tolkas som att man förminskar Moas skuld i frågan är beskrivningen av Moa som i någon form av social beroendeställning till Julia. Julia skall ha haft en större umgängeskrets medan Moa snarare kände sig utanför om Julia valde att umgås med andra än Moa. Det kan tolkas som att Moa inte skulle kunna ha förmågan att frivilligt välja att lyssna till Julia utan endast är ett offer för de omständigheter som Julia skapar.

Utifrån chivalry- och the evil woman-teorin av Grabe m.fl. (2006) kan man konstatera att Moa anses vara mer som den “ideala kvinnan” än Julia då Moa behandlas skonsammare i rapporteringen. Om Moa däremot behandlas skonsammare än den typiska gärningspersonen, som oftast är en man, går inte att fastställa eftersom studien enbart undersöker misstänkta kvinnor.

Ambitionen att göra sig mer familjär med bakgrund, relation och motiv ökar även i takt med att gestaltningen av kvinnorna förändras. I analysen av tidningarnas porträttering av kvinnornas bakgrund finner vi bland annat att Tove får vara en större del av kvinnornas bakgrundsbeskrivningar ju mer tid som passerar. Julias bakgrund beskrivs även allt oftare

som stormig, medan Moas fortsätter att beskrivas som stabil. I figur 6.1 betonas skillnaden mellan de misstänkta kvinnornas kännetecken tydligare.

Figur 6.1

	Julia	Moa
Karaktärsdrag	Oempatisk, hatisk, hotfull	Skör, passiv, ledsen
Bakgrund	Stormig	Stabil
Relation	Turbulent	Trygg
Motiv	Hämnd och konflikt	Underställd Julia
Expertutlåtande	Aggressiv, drivande, dominant	Passiv och underordnad

Kommentar: Figuren visar vilka egenskaper som utmärker de misstänkta kvinnorna samt separerar dem från varandra. Kategorierna utgår från de fem teman som studien undersöker.

Det journalistiska valet att ha med expertutlåtanden i tidningarna grundar sig i journalistikens arbete och där det finns en ambition att förklara det som anses som “ovanligt”. Men även tidningarnas medvetna val att ta med experter bidrar till de genuskonstruktioner som finns, bland annat genom att gång på gång påpeka hur sällsynt det är för kvinnor att begå grova våldsbrott. Även de utlåtanden från sakkunniga skiljer sig över tid, de beskriver till en början hur sällan förekommande det är med kvinnor som misstänks för mord på en annan kvinna. Dessa utlåtanden utvecklas sedan till att i stället börja behandla kvinnornas mentala tillstånd för att kunna utföra gärningen.

Ett rimligt antagande är att en stark faktor i detta är just tiden. När tidningarna får mer information om kvinnorna så förändras deras rapportering och blir mer stereotypisk med tiden. Troligtvis så vill tidningarna hitta de omständigheter som gör att kvinnorna, genom att ha misstänkts för ett grovt våldsbrott, brutit mot den normativa feminiteten. Dessa val behöver inte vara medvetna, då gestaltningsteorin menar att många av de val journalister tar gällande gestaltning ofta är rutinerade, vilket möjligtvis är en av anledningarna till att tidningarna bidrar med denna stereotypa porträttering av kriminella kvinnor (Shehata, 2019).

Skillnaden mellan tidningarna är liten men ändå relevant eftersom tidningarnas betoningar på olika egenskaper av de misstänkta kvinnorna samt valet att lyfta vissa händelser synliggör tidningarnas sätt att gestalta misstänkta kvinnliga gärningspersoner. Då Aftonbladet och Göteborgs-Posten publicerar liknande innehåll som Vetlanda-Posten men senare så kan man tolka likheterna mellan tidningarnas artiklar som att de förstnämnda till en stor del återpublicerar Vetlanda-Postens material. I vår studie blir det därför mer relevant att belysa likheterna mellan tidningarna eftersom det blir en indikator på vilka artiklar i Vetlanda-Posten som Aftonbladet och Göteborgs-Posten anser har ett större nyhetsvärde.

Vetlanda-Posten är proportionellt mindre ingående i beskrivningen av de misstänkta kvinnorna, även om de har liknande beskrivningar som Aftonbladet. De har dock publicerat många fler artiklar under samma tidsperiod och har även en större variation i deras innehåll. Göteborgs-Posten skildrar en mer distanserad bild än både Aftonbladet och Vetlanda-Posten. Det kan gå att tolka som att de antingen har en annan process kring sin nyhetsvärdering eller att känslöbetonande ord sorteras bort mer eftersom tidningens artiklar är så pass få jämfört med de andra tidningarna.

Vid en sammanställning av samtliga slutsatser så anser vi att de går i linje med varandra, där tidningarnas rapportering om kvinnorna ofta följer det mönster som den tidigare forskningen redogjort för (hur nyhetsmedia skildrar misstänkta kriminella kvinnor). De får normativa eller icke-normativa karaktärsdrag applicerade som gör att tidningarna, som i denna studiens fall, porträtterar dem som antingen offer eller som onda. Bakgrund, relation och motiv diskuteras noggrant och nästintill dissekeras i nyhetsrapporteringen, troligtvis eftersom det är kvinnor som misstänkts för brottet och därav bryter en norm. Det går därför att argumentera för att media skildrar de misstänkta kriminella kvinnorna utifrån de föreställningar som finns om normativ femininitet. För att återkoppla till studiens syfte så menar vi alltså att kvinnorna under den undersökta halvårsperioden porträtterats stereotypiskt utifrån de köns-/genusnormer som finns i samhället gällande det kvinnliga könet.

7. Slutdiskussion

Syftet med studien var att undersöka hur de misstänkta kvinnorna i "Tove-fallet" beskrevs i tidningar utifrån ett genusperspektiv. Här förs en diskussion utifrån studiens resultat, syfte och teoretiska antaganden.

Att studera ett enskilt fall kan komplementera journalistikforskningen i allmänhet och den forskning som berör hur kvinnor gestaltas inom svensk media när de misstänks för kriminella gärningar i synnerhet. I relation till undersökningen anser vi att det är av vikt att vara medvetna om kvinnors underordnade roll i samhället och de förväntningar som finns på kvinnors beteenden, något som idag nästintill kan ses som en allmän sanning. Eftersom det är relativt ovanligt att kvinnor begår grova brott i förhållande till män tenderar nyheter som handlar om misstänkta kvinnor att få ett högre nyhetsvärde, vilket kan leda till att redaktioner och journalister försöker utvidga gestaltningen av kvinnorna.

I vår bearbetning av tidningarnas artiklar har vi bland annat kommit fram till att Moa och Julia inte porträtteras på samma sätt. Vi kan dock konstatera att det finns ett gemensamt mönster för alla diskursiva moment som det faktum att kvinnorna beskrivs som avvikande eftersom de har blivit misstänkta för ett mord. Kvinnorna gestaltas som avvikande på olika sätt i varierande omfattningar beroende på hur brottets omständigheter beskrivs.

Vi har bland annat identifierat en diskurs där Moa porträtteras som ett offer. Eftersom offerskap ses som något feminint i och med egenskaperna som en offerroll innebär, så blir den mediala rapporteringen av Moa förmildrande. Moa har klassiskt feminina karaktärsdrag, men har också genom att hon misstänks för brottet gått emot den normativa femininiteten. I analysen uppmärksammades även flera exempel på laddade ord och stark modalitet i artiklarna, speciellt i tidningarnas beskrivning av Julia. I citat från tidningarna beskrivs Julia som hatisk men tilldelas även andra karaktärsdrag som bryter mot den normativa femininiteten. Med detta menar vi att de kvinnliga gärningspersonerna dels konstrueras utifrån det normbrott som den brottsliga handlingen är, och att kvinnan porträtteras som "bad" eller ond, men även att de konstrueras utifrån den normativa femininiteten och således porträtteras med antingen en mental ohälsa eller utifrån en offerroll. Båda kvinnorna har alltså på olika sätt skildrats stereotyp i rapporteringen utifrån tidigare forskning och teori.

En fråga vi ställer oss när vi diskuterar beskrivningen av Julias bakgrund är i vilken grad tidningarna förstärker bilden av Julia som en "ond person". En spekulering blir att tidningarna vill förstärka bilden av Julia eftersom hon är avvikande (i relation till de genuskonstruktioner som finns), möjligtvis då avvikelser ofta attraherar större läsarsiffror i nyhetsrapporteringen. Moas bakgrund beskrivs inte på samma sätt som Julias, vilket kanske beror på att hennes personlighetsdrag faller inom ramen för det normativa feminina, i alla fall i medias framställning av henne. Det lyfts ibland fram att hon mått psykiskt dåligt. Det går att koppla teorin om normativ femininitet, där kvinnor som faller under "idealkvinnan" ofta får skonsammare behandling i media. Rent spekulativt hade detta kunnat relateras till tidningarnas nyhetsvärdering, då man genom att påpeka Julias skiljaktighet från hur en

kvinnor "ska vara", skapar ett större intresse för rapporteringen av henne. Bilden av Moa blir att hon inte gjort något dumt alls i livet, medan Julias "onda" sida beskrivs frekvent.

Utifrån de diskurser vi funnit i det analyserade materialet anser vi att rapporteringen om de misstänkta kriminella kvinnorna är starkt sammankopplad med traditionella genus- och könsnormer. Oavsett om detta är avsiktligt eller inte så är de stereotypa gestaltningarna en stor del i tidningarnas rapportering om de misstänkta mördarna. Mediernas konstruktioner av kvinnorna ligger nära den strikta normativa femininiteten som kvinnor förväntas agera utifrån. På så sätt bidrar Vetlanda-Posten, Göteborgs-Posten och Aftonbladet, genom att vara samhällsaktörer, till att reproducera denna normativa struktur. Deras agerande kan leda till en "ond cirkel" där dessa stereotypa skildringar reproduceras och blir svåra att bryta.

Större delen av den tidigare forskningen går i linje med det som vi funnit under resultat och analys. Tidningarna ger omfattande beskrivningar kring bakgrunden till brott och motiv, där fokuset hamnar på normbrottet och varför denna avvikelse kan ha skett. Mycket vikt läggs på att försöka hitta omständigheter som kan förklara brottet, och ett inte alltför drastiskt antagande är att detta har sin grund i att förklara utmanandet av den normativa femininiteten. En del av vår tidigare forskning var internationell, vilket enligt vår mening gör resultaten i vår studie intressanta. Det går att argumentera för att såväl svensk som utländsk media har ett liknande mönster i sin porträttering av kvinnor som begått/misstänks begått mord, där resultaten i vår studie kan relateras till en större kontext och ett mer omfattande samhällsproblem.

Problematiken som synliggörs i vår undersöknings resultat blir därför att det sätt som media skildrar misstänkta kvinnliga inte bara är stereotypt, utan även i viss mån marginaliserade och osynliggörande genom att gestalta dessa utifrån de djupt rotade normer som finns i samhället. Genom att lägga mycket fokus på kvinnornas avvikelser så reproducerar man bilder av hur kvinnor normativt bör agera och vara samt leder till begränsade typer av framställningar. Detta är troligtvis inte medvetet, utan ett rimligt antagande är att medias gestaltningar av kvinnorna är rutiniserade utifrån de stereotypa gestaltningar som finns om kvinnor inom journalistiken. Trots att konstruktioner ofta är statiska så har de i vissa fall upplösts och/eller utvecklats i samhället, men tidningarnas konstruktioner av brottsmisstänkta kvinnor verkar dock fortfarande utgå från en strikt normativ femininitet.

Något vi även kom fram till och diskuterade i avsnittet om expertutlåtanden över tid är hur experterna gärna poängterar att kvinnorna inte led av någon allvarlig psykisk störning. Detta är en faktor som inte direkt hör till studiens frågeställningar, men som ändå kan vara relevant i tolkningen av resultatet. Det går att se en tendens av att medias behov av att problematisera det faktum att kvinnorna var vid sina sinnes fulla bruk i samband med brottet. Människor vill gärna ha en förklaring på hur man kan genomföra dessa typer av brott eftersom det anses onormalt, vilket inte överensstämmer med bilden av att man medvetet kan mörda en annan människa.

Många har argumenterat för att kvinnorna måste lida av någon slags mental avvikelse för att kunna utföra ett mord på en annan människa. Flera aktörer i tidningarna kombinerar problematiseringen av kvinnornas mentala hälsa med att försöka förklara mer om kvinnornas

karaktärsdrag och bakgrund. Andra aktörer i tidningarna ser inga problem med att genomgående beskriva kvinnornas egenskaper och omständigheter utan argumenterar för att det bara är en del av den rättsliga processen och medias sätt att rapportera om brott. Skulle media inte välja att ta med vad kvinnorna blev dömda till börjar människor i stället att fundera på vad utfallet av domen egentligen blev, men även huruvida rättsmedicinalverkets undersökning av kvinnorna visade på om de led av en psykisk störning eller inte. Att selektivt lyfta fram och/eller bortse från information i denna typ av fall blir därför en fråga mellan bland annat fixeringen av stereotyper kontra vad som anses vara samhällsviktig information.

Ytterligare något som är värt att diskutera är porträtteringen av de misstänkta kvinnorna och hur det kan påverka resultatets tillförlitlighet. Det går att argumentera för att det journalistiska valet att skildra kvinnorna på ett visst sätt endast är en "spegling av verkligheten" och att tidningarnas gestaltningar av kvinnorna inte baseras på underliggande genuskonstruktioner i samhället. Det går även att diskutera att beskrivningen av Julia kan vara olik beroende på vem det är som berättar om henne, att om den som beskriver Julia känner henne och håller henne nära, exempelvis familj, kan beskrivningarna bli mildare. Medan om det är Toves familj som beskriver Julia, skulle troligtvis beskrivningarna inte vara lika milda. Vi som utomstående kan varken veta hur Julia eller Moa är som privatpersoner och hur väl karaktärsdragen media applicerar på dem är sanna. Men vi menar att syftet inte heller är att avgöra sanningshalten i porträtteringen utan att urskilja om det finns mönster i vårt resultat som går att finna i tidigare forskning. Detta då det är allmänt känt att media genom sin rapportering om samhällets konstruktioner även bidrar till dessa.

Att tidningarna väljer att betona vissa ämnen mer än andra förstärker den förutfattade meningen om hur kvinnor borde agera ytterligare. Det innehåll som skiljer sig mest mellan tidningarna är beskrivningar av de misstänkta kvinnornas karaktär, vilket särskilt i Aftonbladet gestaltas med mer känslöbetonande ord. Om Aftonbladets val att dramatisera kvinnorna i större utsträckning orsakas av en idealistisk eller kommersiell bakomliggande agenda kan man endast spekulera kring. Det går däremot att konstatera att innehållet i Aftonbladets artiklar i större utsträckning går hand i hand med vad tidigare forskning säger om kvinnorna som inte faller inom ramen för den "ideala kvinnan" och därför måste förklaras.

Det går att argumentera för att undersökningen har en bra teoretisk generaliserbarhet, i och med att våra resultat går i linje med den tidigare forskning som finns. Som tidigare nämnt är studiens resultat även intressant ur ett samhällsperspektiv då det ger en insikt i hur svenska tidningar rapporterar om kvinnliga mördare/misstänkta mördare. Sedan går det såklart att argumentera om vad de tidningar som vi valt ut faktiskt säger som svensk media, och vi kommer ge förslag på vidare forskning där man till exempel hade kunnat göra en jämförande analys mellan public service- och kommersiell media.

Som komplement till detta vill vi även föra en kort diskussion om skillnaden på antalet artiklar från respektive tidning. Eftersom respektive tidning hade olika mängd artiklar gällande Tove-fallet så finns det även en viss differens i hur många citat från diverse tidningar som plockades ut för att poängtera ett resultat/en slutsats. Detta är dock något som vi inte

anser vara av större värde för resultatets slutgiltiga validitet, då vi ämnade att undersöka tonen i de artiklar som fanns, oavsett mängd.

8. Förslag till vidare forskning

Vi anser att det hade varit av intresse att göra en kvalitativ jämförande analys mellan public service-media och kommersiell media. Det hade varit fascinerande att se skillnaden i hur de olika nyhetsmedierna skriver om misstänkta kvinnliga mördare, och det går även att argumentera för att detta tar in fler aspekter av svensk media än vad en undersökning av endast kommersiell media gör.

För vidare forskning hade det även varit intressant att göra en kvalitativ innehållsanalys och undersöka hur gärningspersoner beskrivs i media beroende på om de friats för ett brott eller om de avtjänat ett straff. Kontrasten mellan att bli dömd och att inte bli dömd är en intressant kombination då ett rimligt antagande är att media blir mer generös med privata uppgifter efter att en dom faller. Förslaget kom upp när Moa blev friad från anklagelserna för mord, och vi är av uppfattningen att det hade varit intressant att se hur rapporteringen och gestaltningen av henne ändras i och med den friande domen (för mordet). Den vidare forskningen behöver inte specifikt vara om just Tove-fallet men vi anser att det finns viss relevans i att forska vidare på detta.

Det saknas forskning kring hur kvinnliga gärningspersoner gestaltas av media över tid från det att händelserna i enskilda fall uppmärksammats tills dess att fallet inte längre anses ha ett nyhetsvärde. Det vore intressant att undersöka huruvida kvinnor gestaltas mer eller mindre som typiska kvinnor enligt rådande genusnormer då fallet varit uppmärksammat en längre period. Det vore även intressant att undersöka ifall kvinnor som uppmärksammats i media under en längre tid behandlas annorlunda än de som förekommer i media under en kortare period.

Slutligen hade det varit intressant att göra en fördjupad undersökning på hur mycket tidningar tar hänsyn till experters beskrivning av gärningspersoner. Att med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys undersöka hur tidningar väljer att ta in expertutlåtanden och hur dessa bidrar till olika gestaltningar. Denna undersökning skrapar lite på ytan av detta, men det hade varit intressant att göra en större undersökning om hur och vilka experter som får ta plats i tidningarna, samt hur de färgar tidningens bild av det hen säger.

9. Referenslista

Aftonbladet. (u.å). Historien om Aftonbladet. *Aftonbladet*.

<https://www.aftonbladet.se/omafotonbladet/a/rAjLZe/historien-om-aftonbladet>

Altheide, David. L. (1987). Reflections: Ethnographic content analysis. *Qualitative Sociology*, 10(1), 65–77.

https://www.researchgate.net/publication/227166364_Ethnographic_Content_Analysis

Altheide, David. L., & Schneider, Christopher. J. (2013). *Qualitative media analysis* (2nd ed., p. 23). Sage Publications.

Ambjörnsson, Fanny. (2004). *I en klass för sig : genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Ordfront.

Berrington, Eileen., & Honkatukia, Päivi. (2002). An Evil Monster and a Poor Thing: Female Violence in the Media. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 3(1), 50–72.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/140438502762467209>

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Personer lagförda för brott 2022*.

https://bra.se/download/18.7b3ce00418851b7150b70e0/1685442856565/Statistikrapport_lagfororda_2022.pdf

Djerf-Pierre, Monika., & Edström, Maria. (2023). Kön, genus och jämställdhet i journalistiken. I Michael. Karlsson & Jesper. Strömbäck (Red.), *Handbok i journalistikforskning*. Studentlitteratur AB.

Eriksson, Mia., & Gottzén, Lucas. (2020a). *Genus*. Liber AB.

Eriksson, Mia., & Gottzén, Lucas. (2020b). *Genus*. s 22. Liber AB.

Eriksson, Mia., & Gottzén, Lucas. (2020c). *Genus*. s 24. Liber AB

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., & Wängnerud, Lena. (2017). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (5 uppl.). Wolters Kluwer.

Estrada, Felipe., Nilsson, Anders., & Pettersson, Tove. (2019). The female offender - A century of registered crime and daily press reporting on women's crime. *Nordic Journal of Criminology*, 20(2), 138–156. <https://doi.org/10.1080/2578983x.2019.1657269>

Grabe, Maria. Elizabeth., Trager, K. D., Lear, Melissa., & Rauch, Jennifer. (2006). Gender in Crime News: A Case Study Test of the Chivalry Hypothesis. *Mass Communication and Society*, 9(2), 137–163. https://doi.org/10.1207/s15327825mcs0902_2

Jewkes, Yvonne. (2015). *Media & Crime* (3 uppl.). Sage.

Kleberg, Madeleine. (2006). *Genusperspektiv på medie- och kommunikationsvetenskap*. (2, s 55) Högskoleverket <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:221732/FULLTEXT01.pdf>

Kordon, Suzanne., & Wetterqvist, Anna. (2012). *Gärningsmannen är en kvinna: En bok om kvinnlig brottslighet*, 316. Telegram Förlag.

Lander, Ingrid. (2003). *Den flygande maran: En studie om åtta narkotikabrukande kvinnor i Stockholm*. (Kriminologiska institutionen, 11) [Doktorsavhandling, Stockholms universitet] Digitala Vetenskapliga Arkivet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:198985/FULLTEXT01.pdf>

Ocast (u.å). *Vetlanda-Postens statistik*. Hämtad 2023-11-30 från <https://ocast.com/se/vetlanda-posten/stats>

Oxford Advanced Learner's Dictionary. (u.å.). Gender. I Oxford Advanced Learner's Dictionary. Hämtad 2023, 19 juni från <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/gender?q=gender>

Pollack, Ester. (2001a). *En studie i medier och brott*. (Medie- och kommunikationsvetenskap, 19) [Doktorsavhandling, Stockholms universitet.] ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/35007483_En_studie_i_medier_och_brott

Pollack, Ester. (2001b). *En studie i medier och brott*. (Medie- och kommunikationsvetenskap, 19, s 206) [Doktorsavhandling, Stockholms universitet.] ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/35007483_En_studie_i_medier_och_brott

Sandman, Tua. (2021). Familiar felons: Gendered characterisations and narrative tropes in media representations of offending women 1905–2015. *Crime, Media, Culture: An International Journal*, 18(2), 242–264. <https://doi.org/10.1177/17416590211005512>

Samuelsson, Lena. K. (2021, 2 september). Svindlande 4 miljoner läsare varje dag- Tack för att du vill vara med. *Aftonbladet*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0G9qXM/svindlande-4-miljoner-lasare-varje-dag--tack-for-att-du-vill-vara-med>

Shehata, Adam. (2019). Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I Michael. Karlsson & Jesper. Strömbäck, (Red.). *Handbok i journalistikforskning*. Studentlitteratur AB.

Trägårdh, Karin., Nilsson, Thomas., Granath, Sven., & Sturup, Joakim. (2016). A Time Trend Study of Swedish Male and Female Homicide Offenders from 1990 to 2010. *International Journal of Forensic Mental Health*, 15(2), 125–135.
<https://doi.org/10.1080/14999013.2016.1152615>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.
https://lincs.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Vetlanda Posten. (2020, 1 juni). Om Vetlandaposten.se. *Vetlanda Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/info/om-vetlandapostense>

Wedel, Kristian. (u.å.). Historik. *Göteborgs-Posten*. <https://info.gp.se/om-gp/historik/>

9.1 Artiklar

Blomqvist, Andreas. (2022, 22 november). Välkände kriminologen: ”Livstid är normalt för mord numera”. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2022-11-22/valkande-kriminologen-livstid-ar-normalt-for-mord-numera>

Bornemann, Jens., & Nordevik, Alice. (2023a, 30 mars). Åklagaren yrkar på livstid: "Hänsynslös gärning". *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/aklagaren-yrkar-pa-livstid-hansynslos-garning.6e4855f7-ed9-54c6-8e3b-e28fa99d5227>

Bornemann, Jens., & Nordevik, Alice. (2023b, 19 april). Vetlandadomen kan bli unik – första i sitt slag. *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/vetlandadomen-kan-bli-unik-forsta-i-sitt-slag.0439ec1d-ac7f-57d4-babc-1e578362d90d>

Bornemann, Jens., & Nordevik, Alice. (2023c, 29 mars). Förhörs om mordet på Tove: "Vågade inte säga emot". *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/forhors-om-mordet-pa-tove-vagade-inte-saga-emot.91ea0d6-2b3d-4766-9fcd-40837b22519c>

Bornemann, Jens., & Nordevik, Alice. (2023d, 29 mars). 18-åringen om Toves död: "Rädd för 20-åringen". *Göteborgs-Posten*.
<https://www.ttela.se/nyheter/sverige/18-aringen-om-toves-dod-radd-for-20-aringen.ed21fba7-8af8-5f26-8c7d-6aba62f02e69>

Ek, Sara. (2023, 26 mars). Leif GW Persson om motivet bakom Toves död: "Vanliga ungdomsbråk". *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-26/leif-gw-persson-om-motivet-bakom-toves-dod-va-nliga-ungdomsbrak>

Elmervik, Adam. (2022, 16 februari). Succésiffror för GP- går framåt för sjätte gången i rad. *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/goteborg/succesiffror-for-gp-gar-framat-for-sjatte-gangen-i-rad.414a5275-c6e3-46a1-a659-98d1f343bf2>

Enermo, Moa. (2023a, 19 mars). Försökte få Tove utslängd Vittnenas berättelser från Nöjet. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-19/forsokte-fa-tove-utslangd--vittnenas-berattelser-fran-nojet>

Enermo, Moa. (2023b, 17 mars). Så flyttade de Toves kropp ur lägenheten till skogen. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-17/sa-flyttade-de-toves-kropp-ur-lagenheten-till-skogen>

Eriksson, Niklas. (2023, 19 april). Dom i Tove-fallet i dag: "Oavsett en historisk dom". *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/P4EkL6/tove-21-mordades-efter-krognatt-i-dag-kommer-domen>

Ermeland, Mari. (2023a, 17 mars). 18-åringen: Jag blir uppriktigt ledsen att hon säger att jag har varit med. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-17/18-aringen-jag-blir-uppriktigt-ledsen-att-hon-sager-att-jag-har-varit-med>

Ermeland, Mari. (2023b, 17 mars). Kvinnornas plan vid Nöjet: Lura med Tove och slå henne. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-17/kvinnornas-plan-vid-nojet-lura-med-tove-och-sla-henne>

Ermeland, Mari., Linhard, Julia. (2022, 20 oktober). Kvinnorna häktas för människorov efter Toves försvinnande - förnekar brott. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2022-10-20/kvinnorna-haktas-for-manniskorov-efter-toves-forsvinnande--fornekar-brott>

Forsberg, Oscar., & Bardell, Andreas. (2022, 20 oktober). Pojkvännens mamma: "Ingen förstår vad som kan ha hänt". *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/veeGwB/pojkvannens-mamma-ingen-forstar-vad-som-kan-ha-hant>

Hällsten, Amanda. (2022, 27 oktober). Vännen till häktade kvinnorna: "Hade kunnat vara jag". *Aftonbladet*.
<https://port.retriever-info.com/doccy/proxy/showoriginal?url=https%3A%2F%2Fwww.aftonbladet.se%2Fa%2Fabbmza&sessionId=f828d8ef-b62b-41ad-a6ac-e729d41345fe>

Hällsten, Amanda. (2023a, 17 mars). 20-åringens googlingar: "Mörda någon diskret". *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/13QqaA/misstankt-for-mordet-pa-tove-i-vetlanda-googlade-pa-mord>

Hällsten, Amanda. (2023b, 29 mars). Tidigare bästa vänner - skyller mordet på den andra. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/P4axE6/rattegang-for-mordet-pa-tove-det-har-har-hant>

Hällsten, Amanda., Hjertén, Linda. (2023, 10 januari). Misstänkta 20-åringens liv innan Tove dödades. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/jlLd7q/mordet-pa-tove-i-vetlanda-det-vet-vi-om-misstankta-20-aringen>

Jonsson, Ing. -Marie. (2023a, 23 mars). Våldsbrottsforskaren: 20-åringen har varit mentalt förberedd. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-23/valdsbrottsforskaren-20-aringen-har-varit-mentalt-forberedd>

Jonsson, Ing. -Marie. (2023b, 10 januari). Förhörs om mordet på Tove: "Vågade inte säga emot". *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-01-10/femte-gangen-i-ratten--18-ariga-kvinnan-omhaktas>

Jonsson, Ing. -Marie. (2023c, 19 mars). GW kritiserar åklagaren: "Inget åtal som jag hade väckt". *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-19/gw-kritiserar-aklagaren-inget-atal-som-jag-hade-vaekt>

Jonsson, Ing. -Marie. (2023d, 27 mars). TV: Svegfors: Sömnbrist och alkohol ledde till att 18-åringen sov när Tove dog. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-27/tv-svegfors-somnbrist-och-alkohol-ledde-till-att-18-aringen-sov-nar-tove-dog>

Jonsson, Ing. -Marie. (2023e, 27 mars). Pojkvännen: Tove var rädd för 20-åringen. *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2023-03-27/pojkvannen-tove-var-radd-for-20-aringen>

Karlsson, Terese. (2022, 23 oktober). Leif GW Persson om fallet med försvunna Tove: "Ett märkligt fall". *Vetlanda-Posten*.
<https://www.vetlandaposten.se/2022-10-23/leif-gw-persson-om-fallet-med-forsvunna-tove-ett-markligt-fall>

Nilsson, Kerstin. (2023, 18 mars). Åtalade 20-åringen sa att hon ville mörda Tove - redan i januari. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/15rK9W/hotade-att-slanga-in-en-molotovcocktail-i-tove-s-hus-fore-mordet>

Nordevik, Alice. (2023, 16 april). "Vanligt tonårsbråk leder inte till död". *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/vanligt-tonarsbrak-leder-inte-till-dod.00b3952b-e888-5d85-8106-07135d48042c>

Pettersson, Mia. (2022, 2 november). Tove försvann i Vetlanda: Detta har hänt. *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/tove-forsvann-i-vetlanda-detta-har-hant.2f0df5-0ee9-4d56-8dfe-01029e14b504>

Skogelin, Marc. (2023, 18 mars). Vetlandakvinnorna kan skriva kriminalhistoria. *Göteborgs-Posten*.
<https://www.gp.se/nyheter/sverige/vetlandakvinnorna-kan-skriva-kriminalhistoria.543245aa-79a4-5036-adfb-526cc5fe1482>